

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA TEATAJA

NR 20 · 16. NOVEMBER 2011

ILMUB AASTAST 1925

IGA LIIGE LOEB! | WWW.KODA.EE

Kaubanduskoda tähistas 86. aastapäeva

10. novembril möödus 86 aastat Eesti Kaubandus-Tööstuskoja asutamisest. Sündmuse tähistamiseks korraldatud pidulikul vastuvõtul peetud kõnes ütles Koja juhatuse esimees Toomas Luman: „Täna möödub täpselt 86 aastat päevast, mil peeti Kaubanduskoja asutamiskoosolek. Sellel sõna võtnud Koja esimene juhatuse esimees Joakim Puhk rõhutas Koja rolli Eesti ettevõtjate ühishuvide esindamisel läbi argumenteeritud dialoogi, märkides sealjuures, et selles dialoogis peavad esimesel kohal olema oma riigi ja rahva majanduslikud huvid. Usun, et oleme selle rolliga hästi hakkama saanud.“

Loe lähemalt lk 2

TÄNA LEHES

■ Ehitusvaldkonna
uuendustest LK 6

■ Kuhu läheb
haridusraha? LK 15

■ Mida võiks arvestada rahvusvahelisele
turule minev ettevõtja LK 13

Täna möödub täpselt 86 aastat päevast, mil peeti Kaubanduskoja asutamiskoosolek. Sellel sõna võtnud Koja esimene juhatuse esimees Joakim Puhk rõhutas Koja rolli Eesti ettevõtjate ühishuvide esindamisel läbi argumenteeritud dialoogi, märkides sealjuures, et selles dialoogis peavad esimesel kohal olema oma riigi ja rahva majanduslikud huvid. Usun, et oleme selle rolliga hästi hakkama saanud. Tean, et meie ütlemised ja arvamisid ei ole alati poliitikute või riigiametnike hulgas populaarsust võitnud. Kellelegi meeldimine või mitte-meeldimine pole kunagi olnud ka eraldi eesmärk. Eesmärk on rääkida ausalt ja otsekoheselt probleemidest, arutleda võimalike lahenduste üle ning jõuda lõpuks tulemuseni, mis aitaksid tagada meie riigi ja ettevõtjate head käekäiku ja konkurentsivõimet pikemaajalise perspektiivis ega lähtuks vaid homsest edust.

Mul on hea meel, et täna on taas päevakorda tõusnud teemad nagu haridus- ja haldusreform. Tuleb tunnistada, et viimati rääkisim mõlema olulisusest ka kolm aastat tagasi siinsamas sünnipäeval. Ning kuigi vahepeal hakkas lootus tulemuste osas juba kaduma, on see täna jälle mõnevõrra taastunud.

Toonaste sõnade kordamine ei oleks aga täna kohane ning seejärel soovin otsustajatele vaid kindlameelust ja otsusteni jõudmist. Mida kiiremini, seda parem. Oodatud on juba kaua ning järgmist kolme aastat tulemusetut arutelu selle üle, kas kõlavam on rääkida ühendamise või pigem koostöö tihendamise soodustamisest, ei ole meil minu arvates enam aega. Viimane aeg otsustamiseks ja tegutsemiseks on täna käes. See on tänane ülesanne, mida ei tohi homse varna riputada, sest homme on meil juba uued mured ja väljakutsed, mis vajavad tegelemist.

Toomas Luman
Kaubanduskoja
juhatuse esimees

86 aastat ettevõtjate huvide eest seismist

Toomas Lumani kõne Kaubanduskoja 86. aastapäeval 10. novembril 2011.

Kui vaadata seda, mis toimub täna mujal maailmas, võime oma riigi rahanduse olukorra üle suhteliselt rahulolevad olla. Rõhutan, et see rahulolu saab olla vaid suhteline — meil ei ole täna neid probleeme, mis mõnedel teistel riikidel, kuid kas saame sama öelda ka vaadates kaugemale? Juba täna on analüüsitud seda, milliseks kujuneb meie sotsiaalvaldkonna rahanduslik olukord kahekümne, neljakümne ja enamagi aasta pärast. Peame tunnista-ma endale tõsiasja, et rahvastiku vananemine ei ole ainult muu maailma vaid otseselt ka Eesti probleem.

Arvestused näitavad, et kui täna on ühe tööealise eestlase kohta umbes 0,5 ülalpeetavat, siis praeguste arengute jätkudes on see suhe vähem kui 50 aasta pärast laias laastus selline, kus ühe tööealise kohta on 0,9 ülalpeetavat. Ehk kümne inimese maksutulust sõltub 9 inimese hakkamasaamine. Samuti toob meie inimeste paratamatu vananemine kaasa suurenevad kulutused ravikindlustusele. Seega — kuigi meil ei pruugi olla endal täna nii ulatuslikke probleeme kui mujal, tuleb siiski tegeleda meie riigi tulevikuga ja arutleda selle üle, kuidas tulevikus mitte samas olukorras olla, kus need riigid, kelle halva olukorra tõttu saame öelda, et meil läheb

suhteliselt hästi. Ja need arutelud peavad olema sisukamad kui vaid aritmeetiline kaalumine, kas maksutõusud oleksid lahendus. Võin kohe öelda, et ei ole.

Pea siinkohal vajalikuks rõhutada, et minu arvates ei ole täna Euroopas jätkuv ulatuslik finantskriis mitte niivõrd finants- või rahanduskriis,

„Täna Euroopas jätkuv ulatuslik finantskriis ei ole mitte niivõrd finants- või rahanduskriis, vaid pigem just kriis riigivalitsemises, mis ei ole alati olnud vastutustundlik ja ettevaatav.“

vaid pigem just kriis riigivalitsemises, mis ei ole alati olnud vastutustundlik ja ettevaatav. Peame olema valvsad ja nutikad, et me ise sarnaseid vigu ei teeks. Riikidevahelises konkurentsi on küllalt neid, kes tahaksid Eestit jätkuvalt tühise ja suurte probleemidega riigina näidata. Meie ülesanne on neile selliseks arvamiseks ise põhjust mitte anda.

Palju küsitakse minult täna, milliseks võib kujuneda Eesti või Euroopa majandusolukord järgmisel aastal. Aus vastus oleks — ma ei tea seda ette. Ei tea keegi. Ettevõtjatena on meil keeruline teha prognoose tuleviku osas, kui maailmas valitseb niivõrd suures ulatuses määramatust kui täna. Ehk oleks õige soovitada, et säilitage optimismi, kuid olgem valmis ka kõige halvemaks. Valmis tuleb olla sisuliselt kõigeks. Mõistame, et sama keeruline on ka riigil. Sedavõrd enam ootame aga, et ka poliitikute otsused eelkõige riigi rahanduse kujundamisel lähtuksid põhjalikust analüüsist ning jätkaksid ruumi paindlikkuseks ja võimaldaksid kiiret kohanemist muutuvate oludega.

Olen siin pidupäevakõnet pidades peatunud põgusalt ka õigusloomel, mis ettevõtjaid mõjutab. Nii teeksin ka täna. Kaubanduskojas puutume päevast päeva kokku erinevate seaduste ja määruste eelnõudega. Tuleb tunnista, et see agarus, mida veel mõni aeg tagasi võis näha ametnikes, kes erinevaid eelnõusid ette valmistasid, on tänaseks õnneks pisut vaibunud. Näeme rohkem ka analüüse ja kuuleme arutelusid selle üle, kas ja kuidas mõnda küsimust lahendada, õigusakti muuta või üldse muutmata jätta. Tahaksin loota, et vaatamata mõne-

de poliitikute hiljutistele arvamustele, et õigusloome on juba liialt stabiilseks muutunud, võiksin siiski ka aasta hiljem öelda, et olukord on liikunud paremuse poole — et õigusloome oleks veelgi enam teadmis- ja analüüsipõhine ning huvirühmade kaasamise eelnõude ettevalmistamisel ei suhtutaks enam kui tülkasse kohustusse.

Lõpetuseks tahaksin kõigile siinviibijatele meelde tuletada, et ettevõt-lus on oma olemuselt emotsionaalne ning äriplaanide elluviimiseks, töökohtade säilitamiseks ja loomiseks on oluline positiivne emotsioon. Austatud partnerid, poliitikud, riigiametnikud — püüdke anda endast kõik, et meil oleks ka aasta pärast neid ettevõtjaid, kes tulevikku positiivselt vaatavad ja oma ettevõt-teid arendada ja kasvatada soovivad ning ambitsiooni omavad. Iga lühinägelik või järelemõtlemata samm poliitikakujundajatelt võib seda emotsiooni lõhkuda. Teame aga kõik, et midagi luua on alati keerulisem kui hävitada.

Jõudu kõikidele ettevõtjatele konkurentsisis püsimiseks ning arukust täna siin viibivatele poliitikakujundajatele. Ma usun ja loodan, et meie koostöö oma riigi ja rahva majanduslike huvide edendamisel jätkub. ■

Sisukord

Kaubanduskoja 86. aastapäev

86 aastat ettevõtjate huvide eest seismist 2

Seadusandlus

Avanemas on meetme „Tööelu kvaliteedi parandamine” teine taotlusvoor 5

Ehitusvaldkonna uuendustest 6

Juriidilise isiku vastutuse regulatsioon muutmisel 7

Euroopa uudised

Mida arvas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ühtsest maksubaasist 8

Vastutustundlik ettevõtlus

Tallinna ettevõtlusauhinnad 2011 kategooria „Vastutustundlik ettevõtte” võitja on Microsoft Estonia OÜ 11

Pärnumaa Vastutustundlik ettevõtja 2011 on Jaanus Luberg MS Balti Trafo OÜ-st 12

Eksport

Mida võiks arvestada rahvusvahelisele turule minev ettevõtja? 13

Hariduspoliitika

Kuhu läheb haridusraha? 15

Tagasivaade

Kaubanduskoja Pärnu esindus kolis 16

Moldova ja Valgevene käisid kontakte loomas 17

Liikmelt liikmele 17

Teated 17

Uued liikmed 20

Koostööpakkumised 21

Riigihanketeated 22

Kalender

17. nov Infoseminar
„Uut Euroopa Liidu rahastusest ning abiprogrammidest ettevõtte arenguks ja ekspordi edendamiseks”
Hotellis Inger (Puškini 28, Narva)
Margus Ilmjärv ▪ Tel: 337 4950 ▪ E-post: margus.ilmjarv@koda.ee

17. nov Välismessikoolitus Pärnus
Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 35, Pärnu)
Lidia Friedenthal ▪ Tel: 604 0077 ▪ E-post: lidia@koda.ee

17. nov Euroopa äri- ja teadusfoorum
„Smart Exchange for Future Cities — Projects, Partnerships and Cooperation”
Berliinis
Kristy Tättar ▪ Tel: 604 0093 ▪ E-post: kristy@koda.ee

22. nov Lühikoolitus Tartus „ISO 9001 — Millest alustada?”
Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu)
Kaubanduskoja Tartu esindus
Tel: 744 2196 ▪ E-post: tartu@koda.ee

22. nov Lühikoolitus Tartus „Efektiivsuse suurendamine *lean*-põhimõtete abil, *lean* mäng”
Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu)
Kaubanduskoja Tartu esindus
Tel: 744 2196 ▪ E-post: tartu@koda.ee

22. nov Seminar „Eestist India turule — kas ja kuidas?”
Swissôtel Tallinnas (Tornimäe 3, Tallinn)
Eva Maran ▪ Tel: 604 0083 ▪ E-post: eva@koda.ee

23. nov Seminar „Tulumaksu- ja käibemaksuseaduse muudatused, aktuaalsed probleemid ja lahendused”
Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 35, Pärnu)
Kati Krass ▪ Tel: 443 0989 ▪ E-post: kati@koda.ee

24. nov Hommikukohv suursaadikuga:
Eesti suursaadik Lätis — Mati Vaarmann
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Priit Raamat ▪ Tel: 604 0081 ▪ E-post: priit@koda.ee

1. dets Seminar „Tulumaksu- ja käibemaksuseaduse muudatused, aktuaalsed probleemid ja lahendused”
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Kati Krass ▪ Tel: 443 0989 ▪ E-post: kati@koda.ee

5.-8. dets Äriviit Valgevenes
Kristy Tättar ▪ Tel: 604 0093 ▪ E-post: kristy@koda.ee

15. dets Sihtturuseminar „Sihtturg — Moskva”
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Priit Raamat ▪ Tel: 604 0081 ▪ E-post: priit@koda.ee

Marko Udras
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Avanemas on meetme „Tööelu kvaliteedi parandamine” teine taotlusvoor

Sotsiaalministeerium on koostanud määruse eelnõu, mille kohaselt saavad mikro- ja väikeettevõtted* taotleda Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest toetust töökeskkonna riskianalüüsi läbiviimiseks ning töötajate tervisekontrolli suunamiseks. Toetuste andmise eesmärgiks on muuta töökeskkond ohutumaks ja tervislikumaks.

Töötervishoiu ja tööohutuse seadusega on tööandjatele pandud mitmeid kohustusi, tagamaks töökeskkonna turvalisus (muuhulgas viia läbi töökeskkonna riskianalüüs ja suunata töötajaid tervisekontrolli), mille täitmiseks on eelpoolnimetatud meede ka välja kuulutatud. Määruse eelnõu alusel saab toetust taotleda ainult riskianalüüsi läbiviimiseks, töökeskkonna ohutegurite mõõtmiseks ning töötajate tervisekontrolli suunamiseks. Riskianalüüsi korraldamist toetatakse ainult juhul, kui sellega kaasneb ohutegurite mõõtmine ning töötajate tervisekontrolli läbiviimise eest antakse toetust ainult siis, kui selle vajadus tuleneb riskianalüüsist.

Vastavalt eelnõu seletuskirjale saab toetust küsida ainult eelpoolnimetatud tegevustele, sest uuringud näitavad, et nende töötervishoiu ja tööohutuse kohustuste täitmisega on tööandjatel kõige rohkem probleeme. Näiteks Tööinspektsiooni 2011. aasta teise kvartali töökeskkonna ülevaatest selgub, et igas kolmandas ettevõttes puudus või vajas täiendamist töökeskkonna riskianalüüs.

Samas leiame, et lisaks eelnõus nimetatud riskianalüüsi ja tervisekontrolli korraldamise kulude hüvita-

misele tuleks suurendada ka ettevõtjate praktilist teadlikkust riskianalüüsi läbiviimise osas. Oleme teinud Sotsiaalministeeriumile ettepaneku lisada meetme raames toetatavate tegevuste nimekirja riskianalüüsi koostamise infomaterjalide väljatötamine ning nende tutvustamine ja praktilisele kasutamisele kaasaaitamine. Kui tööandjatel oleks riskianalüüsi koostamisest paremad teadmised, siis oleksid nad võimelised seda tegevust enamasti ka ise läbi viima. Eeldatavasti on riskianalüüsi läbiviimine tööandja enda töötajatega odavam kui sama teenust sisse ostes ning võib-olla kokkuvõttes ka tulemuslikum.

Eelnõu kohaselt võivad toetust taotleda ainult kuni 49 töötajaga äriühingud ning füüsilisest isikust ettevõtjad. Suurematele ettevõtetele ei anta toetust, sest nende võimekus täita töötervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevaid nõudeid on eelnõu koostajate sõnul parem. Sotsiaalministeeriumi uuringu põhjal on väikeettevõtete töötervishoiu ja tööohutuse kulu töötaja kohta 1,4 korda suurem kui suurettevõttel. Lisaks suurematele ettevõtetele on toetuse taotlejate ringist välja jäänud näiteks mittetulundusühingud ja sihtasutused. Oleme soovitanud Sotsiaalministeeriumil laiendada

toetuse taotlejate ringi kõikidele kuni 49 töötajaga juriidilistele isikutele, sest sama töötajate arvuga tööandjaid peab kohtlema võrdselt.

Lisaks tööandja õiguslikule vormile ning töötajate arvule on veel mitmeid nõudeid, millele taotlejad peavad vastama. Taotlejal ei või olla algatatud likvideerimismenetlust, pankrotimenetlust või tehtud pankrotiotsust. Samuti peab taotleja olema tegutsenud vahetult enne taotluse esitamist ettevõtjana vähemalt ühe aasta ning silmas tuleb pidada, et ei oleks ületatud vähese tähtsusega abi piirmäärasid.

Toetust antakse ühele projektile minimaalselt 1000 eurot ning maksimaalselt 10 000 eurot, kusjuures omafinantseering peab olema vähemalt 30% projekti kuludest. Toetuse saamiseks tuleb projekt, mille rahastamist taotletakse, ellu viia üheksa kuu jooksul alates taotluse esitamisest. Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest hüvitatakse ainult need kulud, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud. Nendeks kuludeks on riskianalüüsi ja tervisekontrolli läbiviimise kulu, töökeskkonna ohutegurite mõõtmise kulu ning käibemaks, kui toetuse saaja on lõpp-tarbija. Näiteks on eelnõu kohaselt

tervisekontrolli mõistlik kulu ühe töötaja kohta 30 eurot.

Meetme „Tööelu kvaliteedi parandamine” teine taotlusvoor ei ole veel avanenud ja taotlusvooru alguse täpne kuupäev ei ole teada, kuid kindlasti saab toetust hakata taotlema 2012. aastal. Toetuse saamiseks tuleb nõuetekohane taotlus esitada Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutusele Innove. Taotlusi saab esitada kuni taotlusvooru eelarve lõppemiseni, kuid mitte hiljem kui 30. juunil 2013. **IT**

* Mikroettevõtte on kuni 10 töötajaga, käibega kuni 2 miljonit eurot aastas, väikeettevõtte on kuni 50 töötajaga, käibega kuni 10 miljonit eurot aastas.

Eelnõu ning seletuskirjaga saab tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee. Eelnõuga seotud arvamused on oodatud e-posti aadressile marko@koda.ee.

Koidu Mölderson
Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Ehitusvaldkonna uuendustest

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumis oktoobri lõpus toimunud infotunnis anti ülevaade lähiaja plaanidest ehitusvaldkonnas.

Õigusaktide muudatused ja täiendused

Koostamisel või täiendamisel on mitmeid õigusakte ning niipea kui eelnõud valmis, kirjutame nendest edaspidi kindlasti ka pikemalt. Muuhulgas jätkatakse vahepeal katkenud planeerimisseaduse ja ehitusseaduse kodifitseerimise protsessiga, kus osapoolte tehtud ettepanekud lisatakse eelnõudesse, et need seejärel saata juba ametlikule kooskõlastamisele.

Korrigeerida plaanitakse määrusi „Ehitise ekspertiisi tegemise kord” ja

Ekspertiisi tegemise kohustus nii ehitisele kui ka ehitusprojektile tuleneb ehitusseadusest ning kuna seadust on mitmeid kordi muudetud, siis peetakse vajalikuks ka määruseid kaasajastada.

„Ehitusprojekti ekspertiise tegemise kord”. Kehtivad määrused on muutmata kujul jõus olnud juba aastast 2003 ning reguleerivad, nagu peal-

kirjadki ütlevad, ehitise või selle osade ning ehitusprojektide vastavuse hindamist ehitisele või projektis ettenähtud nõuetele. Ekspertiisi tegemise kohustus nii ehitisele kui ka ehitusprojektile tuleneb ehitusseadusest ning kuna seadust on mitmeid kordi muudetud, siis peetakse vajalikuks ka määruseid kaasajastada.

Samuti plaanitakse muuta Majandus- ja Kommunikatsiooniministri määrust nr 123 „Ehitusmaterjalide ja toote nõuetele vastavuse tõendamise kord ja eri liiki ehitustoodete nõuetele vastavuse tõendamiseks vajalikud vastavushindamise protseduurid”. Muutmisele läheb määruse 3. peatükk ehk eri liiki ehitustoodete vastavushindamise tõendamissüsteemid ja kontrollitavad omadused — st plaanitakse kehtestada kontrollitavad omadused ehitustoodetele.

Muutmisel on määrus „Nõuded ehitustööde riigihangete tunnustatud pakkujate ametlikku nimekirja kantavatele isikutele, nimekirja koostamise nõuded ja kord ning nimekirjast teavitamise kord”. Olulisemad muudatused tehakse nimekirja kantavate ettevõtjate majandusnäitajate nõuete osas, kuna kehtivas määruses sisalduvad kvalifitseerumiseks

vajalikud finantsnõuded ei kajasta hetkel ehitusturul valitsevaid hindu.

Ehitustööde riigihangete tunnustatud pakkujate nimekirja — ERTPAN

Ehitustööde riigihangete tunnustatud pakkujate nimekirja (ERTPAN) reguleerib määrus „Nõuded Riigihangete tunnustatud pakkujate ametlikku nimekirja kantavatele isikutele, nimekirja koostamise nõuded ja kord ning nimekirjast teavitamise kord” ning nimekirja oli siiani Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi hallata. Kuna tunnustatud pakkujate nimekirja on aga suhteliselt varjurusmas olnud ning valdkonna ettevõtjad selle tööhoidmises turgu korraldavat tegurit näevad, siis korraldati nimekirja haldaja leidmiseks hange. Võitjaks osutus Eesti Ehitusettevõtjate Liit, kes edaspidi nimekirja haldamisega tegeleb. Tuleva aasta jooksul plaanitakse nimekirja kaasajastada ning muuta kättesaadavaks *online*-infosüsteemiks.

Ehitusregistris tehtavad toimingud muudetakse elektroonseks

Lisaks riigihangete tunnustatud pakkujate nimekirja veebipõhiseks muutmisele, uuendatakse ka ehitus-

gistris, st viiakse läbi laiem uuendamine ning muudetakse ehitusregister selliselt, et kõik toimingud (lubade taotlemine, projektide üles laadimine, menetlemine jne) on võimalik läbi viia elektroonselt, säästes sellega oluliselt nii ettevõtja kui ka menetlejate aega. Ehitusregistri uuendatud veebiversiooni lubatakse tutvustada esmakordselt tuleva aasta alguses.

Lisaks paluti meelde tuletada ka seda, et määrus „Majandustegevuse registris ehituse valdkonnas tegutseva ettevõtja tegevusala täpse liigituse loetelu” jõustus juba aasta tagasi ning sellega kehtestati ehitusvaldkonna ettevõtjatele kindine nimekirja, mille järgi tuleb registris oma registreering täpsustada. Kuid tänaseni on paljud ettevõtted jätnud oma andmed määrusega kooskõlla viimata ning ministeriumist rõhutati, et sellistel ettevõtetel puudub tegutsemisõigus ning tege- mist on väärtel. **T**

Ehituse vallas plaanitavate tegevuste kohta kommentaare või küsimusi saab esitada e-posti aadressile koidu@koda.ee.

Mart Kägu
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Juriidilise isiku vastutuse regulatsioon muutmisel

Justiitsministeeriumis on valminud karistusseadustiku muutmise eelnõu, millega on plaanis muuta mh juriidilise isiku vastutuse regulatsiooni. Täiendavalt soovitakse muuta ka ametiisiku definitsiooni. Täpsustavalt olgu mainitud, et eelnõus on veel mitmeid teisi täiendusi, kuid allpool vaadeldakse juriidilise isiku vastutust puudutavaid sätteid.

Siinkohal olgu mainitud, et kõnealusel eelnõust kirjutati Kaubanduskoja Teatajas ka suvehakul. Käesoleva artikli kirjutamise tingis asjaolu, et tänaseks päevaks on eelnõus tehtud mitmeid täpsustusi ja muudatusi.

Juriidilise isiku vastutuse küsimuse juures omab kahtlemata olulist tähendust see, millise isiku tegevust saab omistada juriidilisele isikule. Sellest tulenevalt soovitakse eelnõus määratleda juriidilise isiku juhtivtöötaja ja pädeva isiku mõisted. Eelnõu kohaselt on juhtivtöötaja füüsiline isik, kelle pädevuses on esindada või juhtida juriidilist isikut või teostada juriidilises isikus järelevalvet ning pädev esindaja on isik, kellele on antud pädevus tegutseda juriidilise isiku huvides, kuid kes ei ole juriidilise isiku organi liige ega juhtivtöötaja.

Kui juhtivtöötaja osas palju küsimusi ei teki, siis olukord on märksa keerulisem pädeva isiku puhul ja eriti vastava isiku tegevuse omistamisel juriidilisele isikule. Eelnõu sätestab pädeva isiku mõiste väga laialt — isikule peab olema antud õigus tegutseda mingi tegevuse raames juriidilise isiku huvides (nt esindada teda mingi üksiku tehingu tegemisel). Isiku käitumine on omistatav

juriidilisele isikule, kui isik kasutab vastavat pädevust süüteo toimepanemiseks. Sealjuures pole isiku suhe juriidilise isikuga, sh allutatus tema kontrollile või tehingu iseloom, mille alusel suhtes ollakse, iseeneest määrav. Arvestades pädeva isiku laia määratlust, võib pädevate isikute ring ka ühe juriidilise isiku puhul väga laiaks kujuneda. Sealjuures märgitakse seletuskirjas veel seda, et juriidilise isiku vastutus ei eelda tingimata seda, et juriidiline isik (nt oma organi või juhtivtöötaja vahendusel) annaks isikule käsu süütegu toime panna või kasutaks isikut süüteo toimepanemisel ära (kaastäideviimine, vahendlik täideviimine). Pädev esindaja võib otsustada süüteo juriidilise isiku huvides toimepanemise iseseisvalt, kasutades ära juriidilise isiku poolse kontrolli lünklikkust, puudulikkust või pealiskaudsust. Sellest tulenevalt rõhutatakse seda, et juriidiline isik peab tagama (oma juhtorganite ja juhtivtöötajate kaudu), et vastav pädev isik ei paneks toime süütegusid. Kuid millised need meetmed või sammud olema peaksid, et seda tagada? Sellele küsimusele selget vastust pole. Seletuskirjas küll viidatakse erinevate käitumisjuhiste ja eetikakoodeksite kasutamise võimalusele, kuid puuduvad ju kriteeriumid, mille alusel selliste

dokumentide nõuetele vastavust hinnata. Seega võib tekkida vabalt olukord, kus juhtorgan on vastavad dokumendid küll kehtestanud, kuid need hinnatakse nt prokurööri poolt ebapiisavaks ning suure tõenäosusega järgneb siis ka ettevõtte vastutus. Probleemne on siinjuures vastuolu just süütuse presumptsiooniga, sest eelnõu kohaselt peab juriidiline isik tõendama, et ta on vajalikud meetmed kasutusele võtnud. Põhimõtteliselt tähendab see seda, et juriidiline isik peab tõendama oma süütust.

Eelkirjeldatud regulatsiooniga ja seega eelkirjeldatud probleemidega on vahetult seotud ka uus kavandatud säte, mis ütleb, et juriidilisel isikul puudub süü, kui tema pädeva esindaja toime pandud tegu oli juriidilise isiku jaoks vältimatu. Peab tõdema, et selle sätte puhul on täiendav probleem selles, et tegeliku sisuni jõudmiseks peab vaatama seletuskirja. Seletuskirjast nähtub, et antud sättega soovitaksegi tegelikult panna juriidilisele isikule peale kohustus võtta kasutusele kõik vajalikud meetmed (kasvõi käitumisjuhised ja eetikakoodeksid) hoidmaks ära pädevate isikute poolt süütegude toimepanemine. Kaubanduskoja hinnangul peaks sätte mõte olema selge ka seletuskirja

Eelnõu sätestab pädeva isiku mõiste väga laialt — isikule peab olema antud õigus tegutseda mingi tegevuse raames juriidilise isiku huvides (nt esindada teda mingi üksiku tehingu tegemisel).

lugemata, mistõttu peaks vähe-
masti kaaluma antud sätte sõnas-
tuse muutmist.

Eelnõuga soovitakse täpsustada
nii avalik-õigusliku kui ka eraõigus-
liku ametiisiku mõistet. Eesmärgiks
on ühtlustada siseriiklikus õiguses
vastavat mõistet ja ühtlasi viia see
kooskõlla Eesti poolt endale võe-
tud rahvusvaheliste kohustustega.
Eelnõu kohaselt on avalik-õiguslik
ametiisik (KarS § 288 lg 1) „füüsi-
line isik, kellel on avaliku ülesande
täitmiseks ametiseisund sõltumata
sellest, kas ta täidab talle pandud
ülesandeid alaliselt või ajutiselt,
tasu eest või tasuta, teenistuses
olles või vabakutselisena, või le-
pingu, nimetamise või valimise
alusel. Ametiseisund on pädevus
teha teise isiku jaoks siduv otsus,
toiming või tehing või osaleda sel-
lise otsuse, toimingu või tehingu
tegemises või sisulises ettevalmistamises,
samuti võimalus käsutada ametikohajärgselt
avalikku vahendit või töödelda siseteadet.”
Seega ametiisik ei pea olema tingi-
mata juhtival positsioonil, vaid
oluline on see, et tal on pädevus
mõjutada sisuliselt teisele isikule
siduva otsuse tegemist. Sele-
tuskirjas selgitatakse, et üldjuhul
pole nt asutuse sekretäriil päde-
vust koostada otsuse teksti ja
sellisel juhul ei saa teda ameti-
isikuks lugeda. Kui sekretäriil
siiski on see pädevus, siis on ta
otsuse sisuline ettevalmistaja ja
seega ametiisik.

Eraõigusliku ametiisiku mõiste
seondub kuritegudega, mis puu-
dutavad pistist ja altkäemaksu
(KarS §§ 293-298). Eelnõu sõnas-
tab eraõigusliku ametiisiku mõiste
järgmiselt: „Ametiisik käesoleva
seadustiku §-des 293–298 nime-
tatud kuritegudes on ka füüsiline
isik, kelle ametiseisund seisneb
pädevuses juhtida eraõiguslikku
juriidilist isikut või tegutseda era-
õigusliku juriidilise isiku või teise

füüsilise isiku huvides”. Seega
realiseerub eraõigusliku ametiisiku
ametiseisund pädevuses esinda-
da teist isikut. Kui eraõiguslik ameti-
isik ei esinda teist isikut oma
teoga, siis ei ole ta käsitatav ameti-
isikuna.

Eelnõuga plaanitakse
sundlõpetamine
karistusõigusliku sankt-
sioonina juriidilisele
isikule kaotada. Viimast
põhjendatakse sellega,
et kuivõrd juriidilise
isiku sundlõpetamise
kohaldamiseks
eksisteerivad tõhusalt
kohaldatavad alused
väljaspool karistus-
õigust, on sund-
lõpetamine karistus-
õigusliku sanktsioonina
ülemäärane.
Seega juriidilise isiku
sundlõpetamise
võimalus iseenesest
jääb alles — külla aga
mitte karistusõigusliku
meetmena.

Oluline on kindlasti märkida, et eel-
nõuga plaanitakse sundlõpeta-
mine karistusõigusliku sanktsioo-
nina juriidilisele isikule kaotada.
Viimast põhjendatakse sellega, et
kuivõrd juriidilise isiku sundlõpe-
tamise kohaldamiseks eksistee-
rivad tõhusalt kohaldatavad alused
väljaspool karistusõigust (tsiviil-
seadustiku üldosa seaduse § 40),
on sundlõpetamine karistusõigus-
liku sanktsioonina ülemäärane.
Seega juriidilise isiku sundlõpe-
tamise võimalus iseenesest jääb
alles — külla aga mitte karistus-
õigusliku meetmena.

Lisaks eeltoodule väärib esiletoo-
mist muu hulgas see, et soovi-
takse laiendada nende juriidiliste
isikute ringi, keda saab vastutusele
võtta süütegude toimepanemise
eest. Nimelt, kehtiv seadus sätes-
tab, et juriidilise isiku vastutust
sätestavaid sätteid ei kohaldata
riigile, kohalikule omavalitsusele
ning avalik-õiguslikule juriidilisele
isikule. Eelnõuga soovitakse muu-
ta vastava sätte sõnastust sellisel,
et „avalik-õiguslikud juriidilised
isikud” asendatakse mõistega „rii-
kidevahelised organisatsioonid”.
Viidatud muudatus tooks kaasa
selle, et eelpool nimetatud ava-
lik-õiguslikke juriidilisi isikuid oleks
võimalik võtta vastutusele sama-
moodi nagu eraõiguslikke juriidilisi
isikuid. Eelnõu koostajad selgita-
vad seda muudatust asjaoluga, et
kuivõrd avalik-õiguslikud juriidi-
lised isikud on üha enam tegevad
eraõiguslikus sfääris, puudub senisel
immuniteedil põhjendus.

Kokkuvõttes on muudatuste ees-
märk muuta juriidiliste isikute vas-
tutuselevõtmise regulatsioon tõ-
husamaks. Samas tekitavad mõ-
ned kavandatud muudatused
küsimusi kooskõlast karistusõigu-
se põhimõtetega, mistõttu vajavad
need Kaubanduskoja hinnangul
veel täiendavat analüüsi selles
osas, kas eelnõus väljapakutud
kujul nende muudatuste ellu-
rakendamine on põhjendatud ja
vajalik. ■

Eelnõu teksti ja seletuskirjaga
saab tutvuda Koja kodulehel
www.koda.ee. Ettepanekud
ja arvamused palume saata
aadressil mart@koda.ee.

Seda eelkõige järgmistel põh-
justel:

- Euroopa siseturg vajab tugev-
damist. Siseturu väljakujunda-
mine nõuab aga ettevõtete
maksustamisbaasi ulatuslikumat
ühtlustamist.
- CCCTBga luuakse piiriülel-
set tegutsevatele äriühingutele pare-
mad tingimused. Kokkuvõttes
võimaldavad esitatud eeskirjad
kehtestada ettevõtte tulumaksu
vastavalt majanduslikule suut-
likkusele, vältida moonutusi ja
ennetada maksudest kõrvale-
hoidmist.
- EMSK arvates on CCCTBga või-
malik vähendada või lausa kõr-
valdada suur osa maksualastest
takistustest piiriülese tegevuse
puhul ELis, nt nagu piiriülese
kahjumi piiratud tasaarvestami-
ne, siirdehindade keeruline arvu-
tamine ja topeltmaksustamine
ning püsivate tegevuskohtade ja
tütarettevõtete ebavõrdne koht-
lemine ELis ning vastavalt nende
asukohale riigipiiride sees või
neist väljaspool.
- CCCTBga muutuvad erinevused
tegelikes maksumäärades läbi-
paistvamaks. Komitee arvamuse
kohaselt ei vähendaks CCCTB
riiklike maksumäärade olulisust
äriühingutele asukoha valimisel,
kuna ka pärast CCCTB kehtes-
tamist jäävad maksumäärad eri
liikmesriikides erinevaks. Prae-
guses maksukonkurentsis on
peamine teema kasumite ja kah-
jumite ümberpaigutamine liikmes-
riikidesse, kus maksustamis-
määrad on kas madalad või
kõrged. CCCTBga keskenduks
maksukonkurentsis neile tegurite-
le, mida võetakse arvesse mak-
sustamisbaasi jaotamise valemis.

EMSK arvates on ühtse maksubaasi
ettepanekus peamine kasumi ja

Reet Teder
Kaubanduskoja esindaja
EMSKs

Mida arvas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ühtsest maksubaasist

Olgu kõige olulisem ka kõigepealt ära öeldud — Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus ühtsest konsolideeritud maksubaasist (CCCTB) on toetav.

kahjumi tasaarvestamine (konsolideerimine) eri liikmesriikides. Seda võib pidada CCCTB eeskirjade põhisisuks. Üksnes konsolideerimise abil on võimalik kõrvaldada olemasolevad tasaarvestamise probleemid, võimaldada üleeuroopalisi maksuneutraalseid ümberkorraldusi ja vältida topeltmaksustamist.

Samas näeb EMSK ka ühtse maksustamisbaasi ettepaneku negatiivseid külgi. EMSK mõistab, et osade liikmesriikide arvates ei ole see ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega ning need liikmesriigid kardavad, et selle süsteemi rakendamise kaasaegsuse suveräänuse kitsendamine, maksualaste võimaluste piiramine, maksutulude vähenemine või muud soovimatud tagajärjed (näiteks töökohtade kaotus või ümberpaiknemine).

Kuid kuna CCCTB rakendamine oleks vabatahtlik, tõsi — vabatahtlik ettevõtetele, liikmesriik ei saa selle süsteemi valikut ettevõtetele keelata, siis kaaluvad EMSK hinnangul positiivsed küljed võimaliku negatiivse mõju ikkagi üles. Siiski on EMSK seisukohal, et komisjon peaks tagajärgede paremaks hindamiseks neid aspekte sotsiaalmajandusliku analüüsi raames täpsemalt uurima.

Lisaks üldisele hinnangule esitas EMSK Euroopa Komisjonile ka hulga konkreetseid märkusi.

Neist toon esile järgmised:

- Väljastpoolt ELi teenitud sissetulekute topeltmaksustamise vältimine põhimõttelise maksuvabastuse kaudu on tervitav ja väärib edasiarendamist. EMSK ei pea asjakohaseks, et selliseid sissetulekuid maksustatakse, kui välisriigi maksustamistase on madal.

- Üksikuid eeskirju on vaja osaliselt märkimisväärselt täpsustada. See on vajalik selleks, et vältida direktiivi väga erinevat rakendamist riikide tasandil ja seega vaid direktiivi üksikute eeskirjade rakendamist. Eelkõige puuduvad määratlused (näiteks majanduslik omanik) ja piisavalt ei kasutata täpsustatud õiguslaseid mõisteid (näiteks põhivara, soetusmaksumus, tootmiskulud).

- „Kõik ühest kohast“ (*one-stop-shop*) lähenemisviisi kasutuselevõtmist maksustamisbaasi kindlaksmääramise jaoks peab komitee kasulikuks eelkõige sel-

leks, et lihtsustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks maksustamismenetlust ja tagada eeskirjade ühtne rakendamine maksukohustuslaste suhtes. See nõuab aga liikmesriikidevahelist paremat haldusalast koostööd, mis praegu veel puudub. Siiski võib prognoosida liikmesriikide pädevate siseriiklike ametiasutuste ja peamise maksuhalduri vahelisi vaidlusi seoses taotlustega pädeva asutuse arvamus saamiseks ning tuluauditite ja jaotusvalemi küsimustega.

- EMSK leiab, et Euroopa Komisjon peaks pöörama enam tähelepanu kavandatud jaotussüsteemile. Praegune ettepanek, mis annab võrdse kaalu nii käibegurile kui ka vara- ja töötegurile, võib soosida liikmesriike, mis tarbivad rohkem lihtsalt oma suuruse tõttu. Intellektuaalomandi peaaegu täielik kõrvaldamine jaotusvalemist teeb sellest süsteemi, mis põhineb igapäevaelu nägemusel Euroopa majandusest.

- Eraldiste loomise võimalust piiratakse komitee arvates liiga suure ulatuses. Eraldiste loo-

mine on piiratud juhtumitega, mille aluseks on üksnes õiguslikud kohustused. See välistab puhtalt majanduslikult põhjustatud varade maksustamise. Komitee arvates ei ole see majanduslikust seisukohast õigustatud, kuna seega piiratakse majanduslikku suutlikkust ja seeläbi maksustatavat kasumit.

- Ettepanekus sisaldub võimalus kasutada varakogumina amortiseerimist individuaalse amortiseerimise asemel. See on õigustatud. Varakogumina amortiseerimise lahendus pakub äriühingutele sisefinantseerimise võimalust. 25% amortisatsioonimäärade puhul tasaarvestatakse suur osa amortisatsioonikulumist aga alles asendusinvesteeringu hetkel. Seepärast tuleks asjakohaselt tõsta amortisatsioonimäärade varakogumina amortiseerimise korral.

Teema lõpetuseks ka positiivse stsenaariumi ootus — EMSK loodab, et ühtne maksubaas võib viia juba mõne aastaga nõuetele vastavusega seotud kulude märkimisväärselt vähenemiseni äriühingute jaoks ja halduskulude vähenemiseni liikmesriikide jaoks. ■

Euroopa uudised

Euroopa Liit lihtsustab välisriikidest saabuvate reisijate kontrollimist

Euroopa Komisjon on välja pakkunud muudatused, millega kiirendatakse Euroopa Liidus elavate välismaalaste reisimist ja kolmandatest riikidest Euroopa Liitu saabuvate inimeste kontrollimist. Igal aastal ületab Euroopa Liidu välispiire enam kui 700 miljoni inimest ning 2030. aastaks kasvab Euroopa lennujaamu läbivate inimeste arv kuni 80%. Reisijate arvu kasvu tõttu kavandab Euroopa Komisjon kasutusele võtta elektroonilise andmebaasi praeguse passide tembeldamise süsteemi asemel.

Samuti võimaldatakse sageli reisivate kolmandate riikide rühmadele siseneda Euroopa Liitu automaatsete turvavärvade kaudu, kui nad on eelnevalt läbinud asjakohase eelkontrolli.

Jaapani ja Aasia turgudele sisenemist ja sealset ettevõtlust tutvustavad kursused

Euroopa Liidu ja Jaapani Tööstuskoostöö Keskus kuulutab koos Euroopa Komisjoniga välja kaks Jaapanis toimuvat koolitusprogrammi eesmärgiga jagada Euroopa ettevõtjatele informatsiooni ettevõtlusest Jaapanis ning julgus-

tamaks neid turule sisenema. VKE jaoks on mõlemad kursused tasuta ning elamiskulude katteks on võimalik taotleda Euroopa Komisjoni toetust.

Müügi- ja üldisemale äritegevusele suunatud 5-päevane kursus tutvustab müügi ja turunduse eripärasid Jaapani ja Aasia turgudel. Koolitusel osalemiseks avalduse esitamise tähtaeg on 8. detsember 2011 ning kursused toimuvad 27. veebruarist 2. märtsini 2013.

4-5 nädalane kursus annab põhjaliku ülevaate Jaapani tööstusest, majandusest ning äritavadest laiemas perspektiivis, sisaldades endas ka jaapani keele lühikursust. Koolitusel osalemiseks avalduse esitamise tähtaeg on 16. veebruar 2012 ning kursused toimuvad 14. mai-8. juuni/15. juuni 2012 (viimane, 5. nädal on vabahtlik).

Komisjon kogub infot ettevõtlusalaste pettuste kohta

Väikeettevõtjatest pettuseohvrite paremaks kaitsmiseks algatab Euroopa Komisjon avaliku arutelu, et koguda ettevõtjalt ja teistelt pettustega kokkupuutunutelt rohkem teavet ebaausate tavade, sealhulgas internetipettuste kohta.

Kogu Euroopas tekitavad väikeettevõtjatele kahju petturid, kes kasutavad ebaausaid võtteid, näiteks eksitavat reklaami. Sellised petturid asuvad sageli väljaspool riigi piire ja kasutavad ära teistes ELi riikides äritegevust harrastavate

ettevõtjate, eelkõige väikeettevõtjate haavatavust. Sellised tavad võivad hõlmata tähtsa teabe maha vaikimist või vale teabe esitamist pakkumise tegemisel, kusjuures pettuse vahendina kasutatakse sageli eksitavat reklaami. Samuti võidakse ettevõtjaid ahistada, sunnida või avaldada neile lubamatut survet.

Komisjoni korraldatava avaliku arutelu käigus kogutakse andmeid nii üksikisikutelt, ettevõtjatelt kui ka kodanikuühiskonnalt. Arutelu järel esitab komisjon 2012. aasta esimesel poolel ELi võimalikud tulevased meetmed, mis võivad hõlmata ka muudatuste tegemist õigusaktides.

Komisjon sätestab avamerel nafta ja gaasi tootmise uued ohutusstandardid

Euroopa Komisjon kavatseb kasutusele võtta uued eeskirjad, et vähendada nafta- ja gaasitööstuses endiselt lubamatut kõrget suurõnnetuse toimumise tõenäosust avamerel. Eelnõu järgi peavad liikmesriigid hoolikalt kontrollima lubade väljastamist ja nõudma ettevõtjalt hädaolukorra lahendamise kavasid. Eelnõu järgi peavad nafta- ja gaasiettevõtjad vastutama ka kõigi õnnetustega seonduvate kahjude eest, mis tekitatakse kaitsealuste mereliikidele ja merelistele elupaikadele.

Lisainformatsioon Koja kodulehel rubriigis „Euroopa uudised”. ■

Tallinna Ettevõtlusauhinnad 2011 kategooria „Vastutustundlik ettevõte” võitja oli Microsoft Estonia OÜ ja Tallinna Spordi- ja Noorsooameti poolt välja antava eriauhinna „Laste- ja noortesõbralik ettevõte” pälvis AS Tallinna Vesi. Kaubanduskoda tunnustab vastutustundlikku ettevõtlust ning õnnitleb võitjaid, seetõttu avaldame Teatajates intervjuud mõlema kategooria võitjaga.

Järgnevalt aga intervjuu Microsoft Estonia OÜ haridus- ja toetusprogrammide koordinaatori Tiina Viiderfeldiga.

Miks te oma ettevõttega teete rohkem, kui on tavaliselt kombeks? Mis on ajendiks sellistele pingutustele?

Niivõrd suurele ettevõttele kui seda on Microsoft, peaks vastutustundlik käitumine olema sisse kodeeritud. Edukas ettevõte peab suutma, lisaks oma põhitegevustele, ka ühiskonnale tagasi anda. Lisaks on meile oluline, et meie enda töötajatel oleks uhke töötada Microsoftis ning et meie klientidel ja koostööpartneritel oleks hea meel meiega koostööd teha.

Milliseid täiendavaid kõigile töötajatele mõeldud võimalusi ja toetusi teie ettevõtte pakub?

Kuigi konkreetsed toetused, mida töötajatele pakutakse (sporditoetused, spordiriitused, toetused perekondlikel sündmustel jne) on olulised, siis peame olulisemaks üldise positiivse õhkkonna loomist. Olulised märksõnad on siin ettevõtte kultuur, ametialane areng ning töötajate heaolu. Kõigele sellele pööratakse erinevate meetmetega palju tähelepanu. Erinevad hüved, mida me ka pakume, ei ole põhilised tegurid, mis tekitavad töötajates rahulolu, selleks on ikkagi avatud suhtlemine, töötajaid kaasav juhimine ning nende arengut toetavad tegevused.

Intervjueeris:
Kaidi Talsen

Küsimustele vastas:
Tiina Viiderfeld
Haridus- ja toetus-
programmide koordinaator

Tallinna ettevõtlusauhinnad 2011 kategooria „Vastutustundlik ettevõte“ võitja on Microsoft Estonia OÜ

Tallinna Ettevõtlusameti poolt korraldatud Tallinna Ettevõtluspäeva raames tunnustati kohalikke ettevõtjaid ja ettevõtluse arendajaid, teiste auhinnakategooriate seas oli üheks konkursiks ka vastutustundlike ettevõtete väljaselgitamine.

Milliseid paindlikke töötingimusi te oma töötajatele pakute?

Microsoft peab väga oluliseks töö- ja eraelu tasakaalu. Ja eriti selgelt väljendub see paindliku töötaja kasutamises. Töötajatel on vabadus ja vastutus otsustada, millal ja kus töötada, sellest tulenevalt on asjad läinud vaid paremaks. Töötajatel on võimalik töötada vajadusel kodus. Kodust on turvaline ligipääs samadele keskkondadele (üle interneti), mis kontoris. Läbi tehnoloogjavahendite on võimalik kodust või mujalt osaleda nii aktiivse kui passiivse osalejana koosolekut. Seda nii telefoni teel kui ka läbi veebipõhise *Live Meeting* konverentsipidamise keskkonna.

Peame väga oluliseks töö- ja eraelu tasakaalu. Eriti selgelt väljendub see paindlikkus töötaja kasutamises.

Töötajatel on vabadus ja vastutus otsustada, millal ja kus töötada.

Kas teete koostööd kodanikeühendustega, ühisprojekte kohaliku omavalitsusega?

Oleme üle mitme aasta teinud koostööd erinevate kodanikeühendustega ja kohalike omavalitsustega.

Alates ühistest seminaridest kuni selleni, et meie enda töötajad on kodanikeühenduste korraldatud tegevustes kaasa löönud. Viimati tegime koos Vaata Maailma SA-ga arvutite uuendamise projekti „Uus algus“.

Kas teie ettevõtte töötajad on osalenud vabatahtlikena mingite kogukonna või ühiskonna probleemide lahendamisel?

Jah, ikka. Kõikidel töötajatele on võimalus võtta lisaks tavapuhkusele juurde kolm palgalise puhkuse päeva, et tegeleda heategevusega. Osad nendest päevadest kasutame üheskoos, ülejäänud osas valivad töötajad ise, kus soovivad vabatahtlikena abiks olla. Näiteks oleme korraldanud arvutite uuendamise programmi „Uus algus“, meie töötajad on andnud koolides vabatahtlikena internetiohutuse alaseid koolitusi, külastanud koos tänavalas- tega AHHA keskust jm. Lisaks on Microsoft panustanud ka ülemaailmsete katastroofide tagajärgede likvideerimisele — kogunud oma töötajatelt annetusi kokku (palgast võetakse avalduse alusel soovitud summa maha) ning iga annetus kahekor- distatakse firma enda rahadega.

Kas teie firma on osalenud heategevuses, olete annetanud kellegi/millegi hüvanguks?

Oleme teinud nii rahalisi kui ka tarkvaralisi annetusi. Oleme aidanud päris mitmeid vabaühendusi, kellel on heategevuslik eesmärk, tarkvaraga. Palju oleme toetanud IT-alase hariduse toetamist, seda erinevates vanuserühmades ja piirkondades.

Kas arvate, et koostöö kohaliku omavalitsusega ja/või kodanikeühendustega kohalike probleemide lahendamisel võiks olla tihedam või tõhusam?

Tihti nähakse eraettevõtete panust ainult sponsoriks olemisena. Samas on ettevõtetel palju oskusteavet, mida kodanikeühendused, riigiasutused ja kohalikud omavalitsused võiksid rakendada enda eemärkide saavutamisel. Koostöös sünnivad palju tõhusamad tegevused. Näiteks oleme mitu aastat olnud aktiivsed internetiohutuse sõnumi levitamises ning seda koostöös erinevate organisatsioonidega. See on hea näide sellest, kuidas erasektor ja vabaühendused ning riiklikud asutused saavad teha head koostööd ühiskonda arendava tegevuse elluviimisel. Selliseid näiteid võiks olla rohkem.

Kas teie ettevõtte tegevus, teenused ja tooted on viidud võimalikult keskkonnasõbralikule tasemele?

Microsofti toodete juures on palju tähelepanu pööratud sellele, et nad

oleksid keskkonnasõbralikumad ja aitaksid vähendada ökoloogilise jalajälje suurust. Näiteks juba mainitud *Live Meeting* aitas meil endal vähendada lendamisega seotud mõju keskkonnale — paljud kohtumised ja koolitused viiakse läbi üle interneti, selle asemel, et kohale lennata. Meie pilvetehnoloogia platvorm võimaldab ettevõtetel vähendada oma energiakulu kuni 30%. Rohkem infot, kuidas meie tooted aitavad loodushoiule kaasa, saab lugeda siit: www.microsoft.com/environment

Kas teie ettevõtte on kavandanud oma keskkonnamõjude heastamiseks või loodushoiu huvides sponsorlusprojekte või algatanud tegevusi?

Kuna Microsoft Eestis ei tegele tootmisega, siis ei ole meie mõju keskkonnale siin nii suur. Küll aga loodame oma toodetega vähendada IT-vahendite kasutamisest tekkivat mõju keskkonnale, lisaks „Uue alguse“ projektiga „toodame rohelisi arvuteid“ ning meie enda töötajad osalevad erinevatel loodushoiu talgutel. ■

Intervjuud AS-iga Tallinna Vesi on võimalik lugeda detsembrikuu esimeses Teatajas.

Kati Krass
Kaubanduskoja Pärnu
esinduse projektijuht

Pärnumaa Vastutustundlik ettevõtja 2011 on Jaanus Luberg MS Balti Trafo OÜ-st

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda andis teistkordselt välja auhinna Pärnumaa Vastutustundlik ettevõtja. Koostööd sümboliseeriv Tauno Kangro pisiplastika anti ettevõtlusnädala raames üle MS Balti Trafo OÜ juht Jaanus Lubergile. Esimese analoogse tiitli pälvis 2010. aastal Fein Elast Estonia OÜ ja Urmas Mägi.

MS Balti Trafo OÜ on loodud 1997. aastal ning põhineb saksa kapitalil.

Jaanus Lubergi juhtimisel on Väandras asuv, elektroonika induktiivkomponente, väiketrafosid ja toiteelemente arendav ning tootev, üle 170 töötajaga ettevõtte kasvanud Pärnumaa oluliseks tööandjaks. Tooteid turustatakse Lääne-Euroopasse, Skandinaavia- ning Baltimaadesse.

Ettevõtte majandusnäitajad on head ning näitavad igal aastal kasvutrendi. MS Balti Trafo OÜ on innovatiivne — koostöös rahvusvaheliste partnerite ja klientidega toimub pidev tootearendus. Investeeritud on töökeskkonna parandamisse, millest tulevalt on loodud head ning kaasagedsed töötingimused ning hoolitse takse töötajate väljaõppe eest.

Lisaks ettevõtte edukale juhtimisele on Jaanus Luberg osalenud aktiiv-

selt Pärnumaa ettevõtluskeskkonna kujundamisel, olles alati koostöök valmis. Ta on olnud Väandra Ettevõtjate Koja üks aktiivsematest asutajaliikmetest ja kuulub täna Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse nõukogusse. Koostöös Pärnumaa Kutsehariduskeskusega oli ta „Elektroonikaseadmete koostaja” õppekava üheks peamiseks väljatöötajaks ja arendajaks ning heaks partneriks õppepraktikate korraldamisel. ■

Kommentaari Jaanus Lubergilt:

Ettevõtte juhtimine ei ole võimalik ainult sisemisi protsesse suunates, vältimatu on suhtlemine tarnijate, klientide, riigiasutustega jne.

Võimalused efektiivsust tõsta vaid eraldiseisva ettevõtte siseid protsesse tõhustades on piiratud, palju suuremat efekti annab partnerite vahelise koostöö arendamine. Seega on hea koostöö kõigi osapoolte arengu ja kestva edu aluseks. Avatud koostöö tähendab ka ausat tagasisidestamist, mis näitab kätte parenduskohad või annab kinnitust valitud suuna õigsusest. Oleme viimastel aastatel saanud nautida tavapärasest rohkem avalikkuse tähelepanu, tänu kollektiivi jõupingutusi saanud edule. Kõik sellekohased kiitused ja tunnustused on mõjunud alati rõõmustavalt ning innustavalt.

Pärnu esinduse juhatja Toomas Kuuda annab auhinna üle MS Balti Trafo OÜ juhatuse esimehele Jaanus Lubergile.

(Foto: Urmas Luik, Pärnu Postimees)

Ene Rammo
Finantsdirektor

Mida võiks arvestada rahvusvahelisele turule minev ettevõtja?

Tänapäeval räägitakse palju sellest, et ettevõtjatel tuleks aktiivselt tegeleda ekspordiga — see on majanduse kasvu oluline tegur. Koda külasthanud välismaalased väidavad, et eestlastel on, mida eksportida, aga nad ei oska ju turundada.

Millele võiksime tähelepanu pöörata rahvusvahelisele turule minekul?

Peamine erinevus siseriiklikult ja rahvusvaheliselt kasutatava turunduse vahel seisneb selles, et rahvusvahelises turunduses tuleb erinevate riikide lõikes kokku puutada paljude spetsiifiliste teguritega, mis on iseloomulikud ainult sellele riigile. Loomulikult oleks kergem, kui oleks võimalik töötada kõikide riikide jaoks välja üks ühtlustatud turundus. Tegelikult pole see aga võimalik, kuna igas riigis eksisteerib terve hulk tõkkeid, mis takistavad turunduse standardiseerimist. Seega ei saa välja tuua ühte ja ainukest rahvusvahelise turunduse plaani struktuuri, mis sobiks kõikidel juhtudel. Alati tuleb lähtuda konkreetsest tootest, ettevõttest, sihtturust ja loomulikult ettevõtte eesmärkidest sihtturul. Esmaseks turunduse plaani koostamisel lahendust nõudvaks küsimuseks on sihtriigi valik — see tähendab, millise riigi turul soovitakse oma toodet või teenust realiseerida. Rahvusvahelise turundusega tegelev ettevõtte peab oma eeliste ärakasutamiseks tundma sihtriigi turgu. Turu uurimisega tuleb tegeleda mitte ainult vahetult enne sihtturule sisenemist vaid pidevalt ka

hiljem. Turule sisenemist takistavad samuti firmavälised faktorid, mis on need turgu, tootmist ja keskkonda kujundavad tegurid nii sihtriigis kui ka kodumaal, mis ei allu üldreeglina antud ettevõtte juhtimisotsustele ning mille otsa turulesisenejad sageli komistavad:

- sihtriigi turu iseloom,
- sihtriigi turu konkurentsivõime tugevus,
- turunduse infrastruktuuri kättesaadavus ja selle kvaliteet,
- tootmise iseloom sihtriigis,
- sihtriigi valitsuse väliskaubanduspoliitika,
- sihtriigi turu kaugus,
- sihtriigi välismajandussidemed,
- sihtriigi sotsiaalkultuurilised tegurid.

Oluline tegur, millele tasub tõsiselt mõelda, on eksportija kodumaa ja sihtriigi ühiskondade kultuuriline lähedus. Harilikult sisenetakse kõigepealt nende riikide turule, mis eksportija kodumaale kultuuriliselt lähedased. Seetõttu on näiteks USA firmadele esimene sihikule võetav välisturg Kanada, millele sageli järgnevad Austraalia, Uus-Meremaa ja Suurbritannia. Samal ajal sisenevad Suurbritannia firmad esmajoones mitte geograafiliselt lähedasele Prantsusmaa turule, vaid hoopis Austraalia, Kanada, USA jt inglise

keelt kõnelevate riikide turgudele. Analoogiliselt saab kultuurilise lähedusega põhjendada Eesti ettevõtjate suurt ekspordiorientatsiooni Soome ja Rootsi turgudele.

Kõige üldisemalt tähendab kultuuriline kohandumine põhimõtte „tee Roomas nii nagu roomlased teevad“ järgimist. Kõige lihtsam on selle põhimõtte ellurakendamine, kui ettevõtte esindaja teeb isikliku külaskäigu potentsiaalsesse sihtriiki, olles enne seda kogunud kõikvõimalikku informatsiooni antud riigi kohta. Kui aga visiit sihtriiki tehakse selle maa kultuurilise tausta eelneva analüüsi, võivad tulemused olla kohutavad. Sel juhul on juht võimeline hindama ärisuhteid seal maal vaid oma kultuurilise tausta seisukohast, mis toob kaasa väärad hinnangud. Nende vältimiseks on tarvis defineerida äritegevuse eesmärk algul oma kultuuri ja traditsioonide raames ning seejärel püüda kujundada seda sihtriigi kultuuri ja kommete piirides. Pärast info kogumist ja teatud tasemel sihtriigi kultuuri ja äritegevusega tutvumist, on tarvis sobitada oma ettevõtte selle riigi keskkonda. Seega peab otsustama, milliste antud riigi tavadega firma arvestama peab, milliseid võib arvestada ja milliseid ei järgi. Näiteks Ladina-Ameerika äriees peab New

Yorgis kohtumisele minema täpselt või ta kaotab igasuguse lugupidamise. Kui aga Bagdadis keset läbirääkimist hakatakse palvetama Meka poole, ei ole kristlastel kohustust seda kaasa teha.

Seni kõige sügavama kultuuride võrdlevanalüüsi on (30 aasta jooksul) viinud läbi Gert Hoffstede. Selle analüüsi tulemuste alusel tõi ta välja erinevad mõõtmised, mille poolt erinevatesse kultuuridesse kuuluvad inimesed on erinevad ning milliste erinevustega peab rahvusvahelistel turgudel tegutsedes arvestama.

Need on:

- **Jõuvahekord** (*power distance*) Näitab ühiskonna ja selle liikmete sallivust ebavõrdsuse suhtes juhi ja alluva vahel, nii ettevõtte tasandil kui ka kogu ühiskonnas. Suure jõuvahekorraga riikides on igaühel oma õiglane koht hierarhilises süsteemis ja selle süsteemi liikmed võtavad seda loomuliku olukorrana. Kõige suurem jõuvahekord oli Hofstede küsitluses Malaisias ja madalaim Austrias.
- **Riski vältimine** (ebakindluse talumine) (*uncertainty avoidance*) See mõeldakse inimeste soovi vältida ebamäärasust, teadmatust, potentsiaalset ohtu ja riski. Tulevik on alati raskesti prognoositav,

tundmatud ohud võivad ähvardada ja seetõttu püütakse riski vältivates ühiskondades elu struktureerida, kehtestada pikaajalisi reegleid jms, mis kõik peavad aitama kaasa kindlustunde loomisele. Inimesed sellistest kultuuridest elavad väljapoole oma sisemist pinget ja seetõttu arvatakse, et nad räägivad valjemini, tugevalt žestikuleeritult jne, madala riski vältimise ühiskonnas aga hoitakse emotsioone talitsetuna. Neis ühiskondades arvatakse ka, et reegleid peaks olema võimalikult vähe ja hoopis rohkem tuleb otsustada nn terve mõistuse tasandil, mitte aga keeruka regulatsiooniga. Kõige kõrgema riski vältimise tasemega maailmas olid kreeklased ja portugallased ning madalama tasemega singapurlased ning jamaikalased.

■ Individualism ja kollektivism

Individualistlikus ühiskonnas hoolitsevad inimesed oma väga lähedaste inimeste eest ja ei pööra kuigivõrd tähelepanu ülejäänutele. Inimesed väljendavad iseenda arvamust ja nende eneseteostus on väga oluline. Inimestevahelised suhted on lõdvemad, suheldakse verbaalselt, valitseb madala kontekstiga suhtlemine. Tehakse väga selget vahet isikliku ja ühiskondliku või avaliku elu vahel. Kollektivistlikus ühiskonnas on selgelt välja kujunenud sisemine kokkukuuluv grupp ja väljapoole grupp. Inimeste grupikuuluvus on määratletud juba sünnihetkest alates. Neil on tugev grupiteadlikkus ja sellest tuleneb ka inimeste identiteet. Isiklik ja ühiskondlik elu ühilduvad tugevalt ja seda on kutsutud ka nn tehnoloogiliseks paradoksiks. Hästiarenenud turg ei pruugi sellises ühiskonnas tähendada, et inimesed kasutavad tehnoloogilisi too-

teid (näiteks personaalarvuteid) samal viisil kui individualistlikus ühiskonnas. Kollektivistlikus ühiskonnas ei võeta üldreeglinatööd koju kaasa ning sellest tingituna on Jaapanis näiteks koduste arvutite osa väike. Jaapanis on väga populaarne võrkümügi süsteem (enne ostu sooritamist konsulteerib jaapanlanna 8 naisega). Kõige kollektivistlikumad olid Guatemala ja Ecuador ning individualistlikumad USA, Austraalia ja Suurbritannia.

■ Maskuliinsus ja feminiinsus

Maskuliinses ühiskonnas on domineerivad väärtushinnangud seotud edu ja saavutamisega, oma omandi näitamisega, raha teenimisega ja vähese tähelepanu pööramisega teistele ümbritsetava ühiskonna liikmetele. Feminiinses ühiskonnas on väga oluline nõrgemate eest hoolitsemine, vastastikused sõltuvussuhted inimeste vahel ja põhimõte, et suurepärase elukvaliteet on tähtsam kui võit. Euroopas on kõrge feminiinsuse indeksiga Skandinaavia, Holland ja Suurbritannia.

Lisaks nendele Hofstede'i poolt välja toodud mõõdetele on lisandunud veel viies mõõde:

■ Tegevuse pikaajaline orientatsioon (suhtumine aega) (*long term orientation*)

Kas aja kasutamine on optimaalne või juhendatakse mõtetest, et meie ei suuda muuta aja liikumist. Lineaaraktiivsed inimesed (näiteks rootslased, hollandlased, sakslased) teevad ühte asja korraga, keskenduvad sellele ja teevad selle ära ettenähtud ajal. Multiaktiivsed inimesed ei pea kinni päevaplaanidest ning ei ole eriti täpsed. Kui lineaaraktiivse kultuuritaustaga inimesed töötavad koos multiaktiivse kultuuri

esindajatega, on tulemuseks mõlemapoolne ärritus ning võivad tekkida kriisisituatsioonid. Madalmaades on valdav lineaarne arusaam ajast ja tegutsemisest. Maades, kus elavad lineaaraktiivsed inimesed, on aeg seotud kella ja kalendriga. Multiaktiivsetes kultuurides, näiteks araabia või romaani rahvastel asuvaladel, on aeg seotud sündmuste või inimestega. Aeg on nagu isiklik tarbeese, millega saab manipuleerida, mida võib painutada, pikemaks venitada või kokku suruda sõltumata sellest, mida kell ütleb.

Nii näeme, et äritegevusega on hõlmatud miljonid inimesed erinevates riikides, kusjuures nende kultuuriline, hariduslik ja sotsiaalne taust on väga erinev. Kui ettevõtja siseneb rahvusvahelisele turule, peab tema juhtkond omandama ka teadmised vastava riigi äritegevuse kultuurist ja sellega ka arvestama. Üsna sageli sõltub esimese eksportteingu sõlmimine ja järgneva koostöö edukus sihtriigi ärikultuuri tundmisest. Eesti ettevõtjatele on välisurgude äritegevuse kultuuri tundmine eriti tähtis, kuna meil puudus poole sajandi vältel oma koht rahvusvahelises äritegevuses ja seetõttu ei ole paljudel ka isiklikke kogemusi, mida oleks põlvest põlve edasi antud. ■

Kasutatud materjalid:

- Väikese ja suure võimudistantsiga ühiskonna erinevused. Üldised normid, pere, kool, töö (G. Hofstede).
- Ebakindlust hästi ja halvasti taluvate maade peamised erinevused: üldised normid, pere, kool, töö (G. Hofstede).
- Individualistliku ja kollektivistliku ühiskonna erinevused: üldised normid, pere, kool, töö (G. Hofstede).
- Feminiinse ja maskuliinse ühiskonna erinevused: ühised normid, pere, kool, töö (G. Hofstede).

Artikli pikem versioon
www.koda.ee/teataja

Võrreldes erinevate koolitüüpide rahastamist õpilase kohta (vaata joonist 1), on Eestis kõrghariduse rahastamiseks kuluv „pearaha“ pea kaks korda suurem kui üld- või kutsehariduses. Kutsehariduse arengukava 2007–2013 seadis eesmärgiks kutseõppe baasrahastuse tõusu võrreldes üldharidusega suhteni 1,5:1. Tegelikuses on kutseõppe baasrahastus aastal 2010 madalam kui üldhariduses.

Uurides naabერიigi Soome hariduskulude jagunemist koolitüüpide vahel (vaata joonist 2), on pilt sootuks teine. Kõige kallim on kutseõppe koolituskoht. Arvestades kvaliteetse kutseõppe eripäraga — praktiliseks õppeks vajalike töövahendite ja -materjalide, õppebaaside ning seadmete ülalpidamiseks vajaminevaid ressursse, paistab see mõistuspärane.

Eesti valitsussektori kulutused koolitüübile on kujunenud juhuslikult ja kulustruktuuris puudub seos koolitüübi iseloomu ja eripäraga. Eesti haridussüsteemi rahastamine ei arvesta õppe läbiviimiseks vajalikke kulutusi. Lähtutakse poliitiliste valikute tulemusel kujunenud valdkondlikest piirsummadest, mis ei võta arvesse demograafilise situatsiooni muutust ega ühiskonna muutuvaid vajadusi.

Tabel 1.

Haridusliikide rahastamise proportsioonide võrdlus Eestis ja Soomes 2010. aastal

Haridusliik	Eesti	Soome
Kutseõppeasutuse ja gümnaasiumi suhe	0,88	1,73
Kutseõppeasutuse ja rakendus- kõrgkooli suhe	0,51	1,38

Kvalifitseeritud oskustööjõu puudus on ettevõtjate hinnangul muulhulgas ka Eesti suurim eksporditakistus,

Tiia Randma
Haridusnõunik

Kuhu läheb haridusraha?

Haridusteedadest rääkides on viimastel nädalatel silmatorkavalt palju meedia-ruumi saanud õpetajate palk. Teema üleskerkimine riigieelarve menetlemisprotsessi ajal Riigikogus on mõisteta. Alahindamata õpetajatöö väärtustamiseks tehtavate sammude vajalikkust, paistab see mure terviku vaatenurgast vaid väikese detailina. Kui teiste Euroopa riikidega võrreldes on Eesti riigieelarves haridusele minev osa märkimisväärne, siis kuhu see raha kulub?

mis pärsib selgelt ettevõtjate arenguvõimalusi. Samas võib selle probleemi algpõhjust otsida hariduskulude jagunemisest. Kuidas nii?

Aga seetõttu, et:

- kaks kolmandikku põhikooli lõpetajatest jätkab üldhariduses ja ei sisene kutseõppesse ning

tikutulega otsitud meistrimehed jäävad tootmisesse tulemata;

- üks kolmandik Eesti tööealisest elanikkonnast ei oma mingit kutse- või erialast hariduslikku ettevalmistust;
- alarahastamise tulemusena on kutseõpe kui kõige kulukam haridusliik sattunud olukorda, kus

juba niigi kokkusurutud ja säästueelarvega majandav koolitüüp ei ole jätkusuutlik.

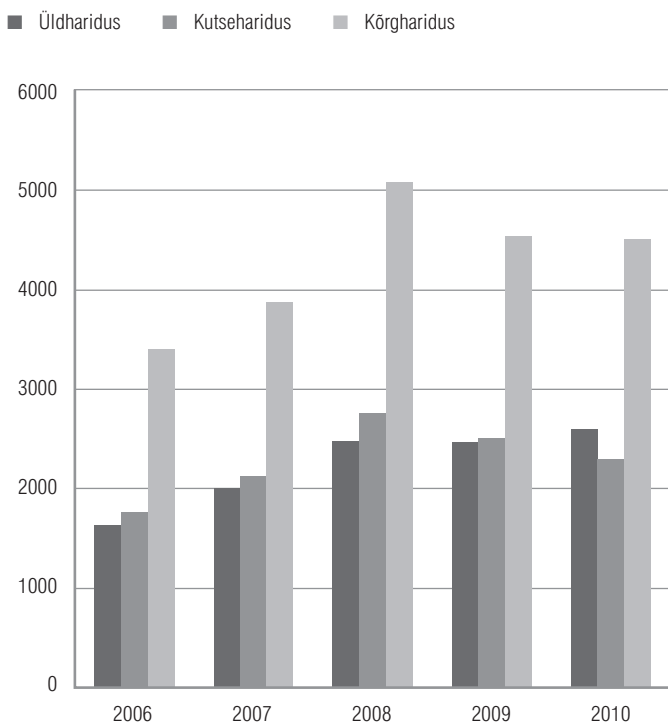
Õpetajate palganumbri või tasuta kõrghariduse üle vaidlemise asemel oleks vaja leppida kokku suures pildis — kuidas peaksid Eesti ühiskonna kestmise huvist lähtudes

jagunema hariduskulud erinevate koolitüüpide vahel. Kas tänaseks väljakujunenud hariduskulude jagunemine ja õppijate osakaalud koolitüübiti toetavad Eesti jõudmist edukate majandusriikide hulka?

Ettevõtete ja tööturu poolt vaadates see täna nii pole. ■

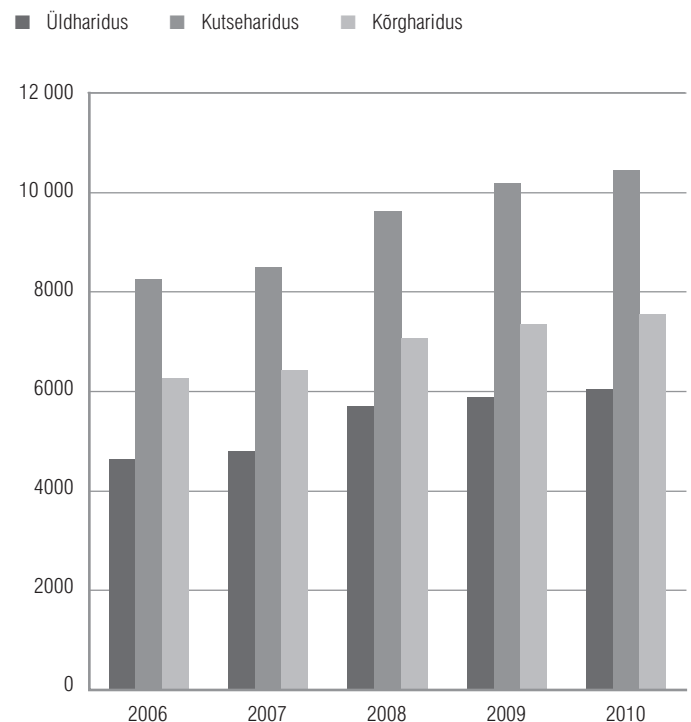
Joonis 1.

Eesti valitsemissektori kulutused (eurot aastas) koolidele aastatel 2006–2010 (v.a investeeringud ja välisabi) õpilase kohta. Kõrghariduses on arvestatud riigieelarvelisi õppekohti.

Joonis 2.

Koolituskoha keskmine maksumus (eurot aastas) Soomes aastatel 2006–2010 (v.a toetused ja investeeringud).

Kati Krass
Kaubanduskoja Pärnu
esinduse projektijuht

Kaubanduskoja Pärnu esindus kolis

Alates käesoleva aasta augustikuust tegutseb Kaubanduskoja Pärnu esindus uues asukohas — Pärnu peatänaval asuvas, väärrika eestiaegse arhitektuuriga hoones aadressil Rütli 39. Uusi kontoriruumi tutvustasime lähematele koostööpartneritele 21. oktoobril.

Äsja uueduskuuri läbinud hoone ja selle teisel korrusel asuvad kontoriruumid sobivad hästi kokku Kaubanduskoja esindusliku maine ja Pärnu esinduse vajadustega. Asukoha hoonestus ja siin täna sel päeval toimuv äritegevus jätkab möödunud sajandi algusest pärit piirkonnale omast äride ja büroode traditsiooni. Kaubanduskoja logo pärnakatele hästi tuntud hoone seinal on lisaks kohalikele elanikele nähtav ka linna peatänaval liikuvatele külalistele. Oma senisest asukohast, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžist, lahkusime sõbralikult ja

kahjutundega. Kaheksa seal viibitud aasta jooksul on kolledž palju kasvanud, juurde on tulnud uusi õppe-suundi ja inimesi, nii hakkas ruumide väljarentimine takistama kooli enda arengut. Lahkumine kolledžist ei tähenda meie suhete lõppu, jätkuvalt teeme koostööd ettevõt-luse ja majanduse arengu hüvan-guks Pärnumaal ning seminariruumide valikul kasutame meile kehti-vat sõbrahinda.

Uue kontori avaüritusel rääkis esin-duse juhataja Toomas Kuuda koos-tööpartneritele Kaubanduskoja liik-

mete ja avaliku sektori esindajate hulgast esinduse tulevikuplaanidest. „Piirkondliku majandusarengu poo-lest on Pärnumaa olnud alati Eesti maakondade esirinnas. Me oleme omanud selget visiooni, eesmärke ja viinud ellu tegevusi, mis on taga-nud Pärnumaa kasvu ja arengu. Kuid täna oleme olukorras, kus on vaja leida uusi lähenemisi ja või-malusi, mis tooks kaasa tarkade, hästiasustatud ja noori motiveeri-vate töökohtade tekke piirkonnas. Selleks on tihe koos- ja kaastöö et-tevõtjate ning kohaliku võimu vahel mõõdapääsmatu ning Kaubandus-

koja Pärnu esindus on valmis oma rolli täitma.”

Ettevõtjatele pakutavate teenuste osas tahame jätkuvalt pakkuda seda, mis on vajalik ja huvitav. Jätkub töö puiduklastri edasiarendamisel, saavutamaks puiduettevõtete eksport-turgude laienemine ja tootearendus-like projektide ellukutsumine. Semi-naride, koolituste ja infoüritustega tahame pakkuda juba tuntuks saa-nud head taset, kutsudes rääkima oma ala parimaid lektoreid ja spet-sialiste ning seda ettevõtjatele hivi-tavatel ja aktuaalsetel teemadel. ■

Kaubanduskoja logo Pärnu peatänaval saab lõpliku läike
(Foto: Urmas Luiik, Pärnu Postimees)

Avamispeo külalised
(Foto: Kati Vaas)

Moldova ja Valgevene käisid kontakte loomas

Oktoobrikuus külastas Eestit kaks äridelegatsiooni endistest sotsialistlikest liiduvabariikidest

Kristy Tättar
Teenuste osakonna projektijuht

19. oktoobril oli Eestis Moldova peaministri saate kõrgetasemeline äridelegatsioon ja 24.–27. oktoobrini äridelegatsioon Valgevene kaubanduskoja eestvedamisel. Moldova delegatsioonis oli kokku ligi 30 ja Valgevene delegatsioonis 11 ettevõtte esindajat, kõik erinevatest valdkondadest.

Koostööhuvidki olid väga erinevad — kes soovis oma tooteid müüa, kes soovis Eestist midagi osta, kelle huvi oli lihtsalt informatsiooni kogumine ja kes otsis koostööpartnereid.

Mõlema ärifoorumi vastu on Eesti poolelt väga suur huvi, kontakte oma ala spetsialistidega otsis üle 120 Eesti ettevõtja.

Mõlemal ärifoorumil esitatud ettekannete koopiad on leitavad Kaubanduskoja kodulehelt toimunud ürituste arhiivist, kus on ka Eestit külastanud ettevõtete lühituvustused ja kontaktid.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab vastuvisiidi Valgevenes 5.–8. detsembrini.

Eelteade:

Sihtturuseminar

Sihtturg — Moskva

15. detsembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös EASi ning Moskva Kaubanduskojaga 15. detsembril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) sihtturuseminari „Sihtturg-Moskva“. Seminaril käsitletakse Moskva majanduskliimat, võimalusi, ohte, kahepoolseid transpordivõimalusi, juriidilisi komplikatsioone ning ettevõtte juhtimise eripärasid. Seminaril teeb ettekanne ka Moskva Kaubanduskoja esindaja, kes räägib muuhulgas ettevõtte asutamisevõimalustest, välisinvestoritest jms.

Seminar on eesti keeles (välja arvatud Moskva Kaubanduskoja esitlus).

Osalemistasu Kaubanduskoja liikmele on 25 eurot/mitteliikmele 40 eurot. Hindadele lisandub käibemaks.

Seminarit täpsem kava selgub lähiajal ning pannakse üles Kaubanduskoja kodulehele www.koda.ee.

Lisainfo ja registreerimine:

PRIIT RAAMAT • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee

Liikmelt liikmele

Teil on võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Kaubanduskoja liikmete hulgast. Koostöösoov või sooduspakkumine peab sisaldama: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-postiaadressi, kontaktisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile liikmetele.

Lisainfo:
KAIDI TALSEN
Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

Radis OÜ

Radis OÜ pakub meeneid-firmakinke, mida saabuvat aastalõppu oodates on ETKK liikmetel kindlasti vaja. Meie valikus on eelmisel hooajal populaarsust kogunud etnoteemalised meened alates kuumaalusest lõpetades kandikuga. Täpsem info <http://radis.ee/tuppa/etno-kingitused>

Lisainfo:

Mauri Abner
E-post: mauri@radis.ee
Tel: 550 5228

Euroopa äri- ja teadusfoorum
**Smart Exchange
 for Future Cities —
 Projects, Partnerships
 and Cooperation**
 17.-18. novembril Berliinis

Euroopa äri- ja teadusfoorumi soov on tuua kokku erinevate sektorite ettevõtete ja uurimisinstituutide esindajad ning anda neile võimalus innovatiivsete ideede vahetamiseks, kontaktide loomiseks ja koostööprojektide algatamiseks.

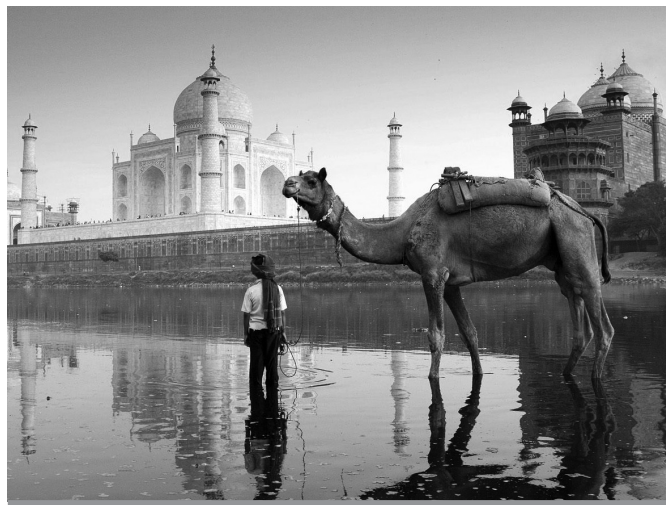
Foorumi eesmärk on toetada sektoritevahelist innovatsiooni ja ideede vahetamist; luua võimalused tehnoloogia ülekandmiseks teadusest ettevõtlusesse ja vastupidi ning tuua kokku potentsiaalsed koostööpartnerid erinevatest Euroopa piirkondadest.

Detailsema informatsiooni foorumi kohta: päevakava, registreerumisprotseduuride kirjelduse ja praktilised nõuanded leiate ürituse kodulehelt aadressil www.amiando.com/EBSF2011. Eesti ettevõtetele on osalemine tasuta, ürituse kodulehel registreerumisel nõutud osalemiskoodi saate Kaubanduskojast.

Lisainfo:

KRISTY TÄTTAR

Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Seminar

Eestist India turule — kas ja kuidas?

22. novembril Tallinnas

India on maailmamajanduses jõuliselt esiplaanile kerkimas. 2025. aastaks on Indial lootus saada ostujõult viiendaks turuks, näiteks Saksamaastki suuremaks. Seepärast tasub nii juba rahvusvaheliselt tegutseval kui ka peagi maailmaturul pürgival Eesti ettevõtjal India suunas samuti oma võimalusi otsida ja kaaluda.

22. novembril kell 14.00-17.15 korraldavad Eesti Arengufond, Baltic Innovation Agency ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoda Swissôtel Tallinnas äriseminarit „Eestist India turule: kas ja kuidas?“. Kutsume sind seminaril osalema, kui tunned huvi Indias leiduvate äriühenduste vastu ning tahad teada rohkemat sealsel turul tegutsemise eripäradest, eduteguritest ja tugiorganisatsioonidest.

Seminarit raames tutvustab Siim Sikkut Eesti Arengufondist käimasoleva Eesti-India seireprojekti põhjal India majanduse ja äri tulevikutrende ning seirejäreldusi Eesti ettevõtete võimalustest Indias. Lisaks teeb Poul Jensen, New Delhis asuva European Business and Technology Centre tegevjuht ülevaate India ärikeskkonnast, Euroopa ettevõtete turule sisenemise õppetundidest ning EBTC pakutavatest tugiteenustest.

Täpsemalt saad seminarit koguprogrammist ülevaate veebiaadressilt www.eestistindiaturule.ee. Seminarile registreerumine toimub aadressil www.eestistindiaturule.ee/registration.

Üritus on tasuta, eesti ja inglise keeles (ilma tõlketa).

Lisainfo:

SIIM SIKKUT, Eesti Arengufondi Eesti-India seire juht

E-post: siim.sikkut@arengufond.ee

RENE TÖNNISSON, BIA juhatuselise liige

E-post: rene@bia.ee

Lühiseminarid 22. novembril Tartus, Atlantise konverentsikeskuses

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja TJO Konsultatsioonid korraldavad 22. novembril Tartus, Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2) kaks lühikoolitust: „ISO 9001 — millest alustada?” ja „Efektiivsuse suurendamine *lean*-põhimõtete abil, *lean* mäng”. Mõlemad seminarid viib läbi Tauno-Jussi Onoper, TJO Konsultatsioonid juht ja juhtimiskonsultant, kes on osalenud enam kui 100 organisatsiooni arendamisel (juhtimissüsteemi, strateegia, efektiivsuse, protsesside korrastamise ja *lean*-projektid jpm). Samuti on ta rahvusvaheliste standardite kohaselt akrediteeritud nõustaja (ILM/SFEDI Accredited Business Support Professional). Paljude rahvusvaheliste standardite tõlkija (sh ISO 9001, ISO 14001 jpt) ning Eesti algupäraste standardite (nt EVS 18001, EVS 903) väljatöötamisega seonduvate projektide läbiviija

ISO 9001 — millest alustada?

Kell 9.30-13.00 toimuva lühiseminari „ISO 9001 – millest alustada?” sihtgrupiks on organisatsioonid, kes soovivad välja arendada ISO 9001 nõuetele vastava kvaliteedijuhtimissüsteemi. Osalemistasu on 14 eurot, hinnale lisandub käibemaks. Kui sama firma esindaja osaleb ka pärastlõunal toimival seminaril „Efektiivsuse suurendamine *lean*-põhimõtete abil, *lean* mäng”, rakendatakse mõlema koolituse puhul hinnasoodustust -10%. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid ja kohvipausid. Käsitlusele tulevad teemad:

- Kvaliteedijuhtimissüsteemi mõte
- Standardi ISO 9001 sisu ja dokumenteerimismõõdud
- ISO 9001 juurutamine samm-sammult
- Kuidas jõuda ISO 9001 sertifikaadini
- Kust saada raha?
- Tagasiside sertifitseerijate tähelepanekutest

Efektivsuse suurendamine *lean*-põhimõtete abil, *lean* mäng

Kell 13.30-17.00 toimuva lühiseminari „Efektivsuse suurendamine *lean*-põhimõtete abil, *lean* mäng” sihtgrupiks on tootmisettevõtete tegev- ja tootmisjuhid, kes soovivad saada rohkem teada *lean*-tootmise meetodite kohta ja kogeda praktikas *lean*-tootmise põhimõtete mõju tootmise läbilaskevõime suurendamisele ning kulude alandamisele. Kuna *lean*-põhimõtted on rakendatavad ka nt logistikas, teeninduses ja teistes valdkondades, siis on oodatud ka nende organisatsioonide juhid, kui nad otsivad ideid juhitava organisatsiooni tulemuslikkuse suurendamiseks, sh kulude ja kadude vähendamiseks. Osalemistasu on 19 eurot, hinnale lisandub käibemaks. Kui sama firma esindaja osaleb ka 22. novembri ennelõunal toimival ISO 9001 koolitusel, siis rakendatakse mõlema koolituse puhul hinnasoodustust -10%. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid ja kohvipausid. Käsitletavad teemad:

- *Lean* mõtteviis ja levinumad *lean* meetodid — kuidas neid Eesti ettevõtetes rakendada
- Kadude (raiskamiste) vähendamine
- Lükka vs tõmba („*Push*” vs „*Pull*”) süsteem, *kanban* süsteem
- Protsessi koormuse tasakaalustamine
- *Kaizen* süsteemi käivitamine
- Millest alustada, kuidas edu saavutada?
- Teadmiste kinnistamiseks *lean* mängu läbiviimine

Info ja registreerimine:
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Tartu esindus
E-post: tartu@koda.ee • Tel: 744 2196

VÄLISMINISTEERIUM

Hommikukohv suursaadikuga:

Eesti suursaadik Lätis —

Mati Vaarmann

24. novembril
Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Välisministeeriumiga neljapäeval, 24. novembril kell 8.45-10.15 Kaubanduskojas (Toomkooli 17, Tallinn) järjekordse Hommikukohvi lühiseminari. Seekordsel üritusel esineb Eesti suursaadik Lätis Mati Vaarmann.

Käsitletavad teemad:

- Läti ja Eesti majanduskoostöö seis ja võimalused
- Läti majanduse väljavaated, majanduskriisi võimalused/ohud
- Eesti ettevõtjate võimalustest Läti turul
- Saatkonna roll ja võimalused Eesti ettevõtjate abistamisel
- Läti kultuurilised iseärasused ja turule pürgijate takistused
- Suhtlemine Läti ärikultuuris ja bürokraatias

Hommikukohvi seminari osalustasu on Kaubanduskoja liikmele 7 eurot ja mitteliikmele 14 eurot (hindadele lisandub käibemaks). Vajalik eelregistreerimine hiljemalt 22. novembril.

Lisainfo ja registreerimine:
PRIIT RAAMAT
Tel: 604 0081
E-post: priit@koda.ee

Tallinn ja Harjumaa

AKVEDUKT OÜ	607 5061	www.akvedukt.ee	Veevarustus- ja kütteseadmete ning nende koosteosade hulgimüük.
ECLIPTICA BALTIC OÜ	5348 4784	www.ecl.ee	Mitmesuguste erinevate kaupade eksport-import.
FINMEC AS	637 9223	www.finmec.ee	Teraskonstruksioonide tootmine.
GEOSOFT OÜ	680 3888	www.geosoft.ee	Trimble maamööduvõrgu ja tarkvara müük. GNSS püsijaamadest parandusseadmete edastamine. Geodeetilise lisavarustuse müük.
MBR METALS OÜ	766 0184	www.mbrmetals.com	Värviliste metallide ja maakide vahendus.
NORDIC GATE OÜ	5622 8063	www.nordicgate.eu	Metsamajandust abistavad tegevused.
NORDLAND TRAVEL OÜ	633 7951	www.nordlandtravel.ee	Turism.
OIRO EHITUS OÜ	553 5763	www.oiro.ee	Ehitus. Renoveerimine, korterite remont, elektritööd, santehnilised tööd.
PAINTLINES OÜ	682 6912 681 4300	www.paintlines.ee	Metalli värvide, s.h autovärvide ja värvimisvahendite müük, paigaldus ja hooldus. Värvitöökojade planeerimise nõustamine.
RASMAR EHITUS GRUPP OÜ	633 666		Elamute ja mitteeluhoonete ehitus. Puidu ja ehitusmaterjalide vahendamine. Kaubavedu maanteel.
TUOMAINEN & CO OÜ	5322 9925	www.tuomainenco.com	IT- ja raamatupidamisvaldkonna töötajate värbamine. Personaliotsingu nõustamine.
VALENBERG OÜ	601 1847	www.valenberg.ee	Välisfassaadide renoveerimine.
VIKING FORELL OÜ	5664 2528	www.viikingitekyla.ee	Turism, toitlustus, majutus, vabaajategevuste pakkumine. Saunade ja muude ruumide rent. Erinevate kultuuriprogrammide pakkumine.
WWW MARKETING OÜ	688 8098	www.wsionline.ee	Reklaamindus, internetiturundus, digitaalturundus ja vastavad koolitused.

Ida-Virumaa

OFELAS OÜ	357 6701	www.collidrill.ru	Puuride ja nende juurde kuuluvate instrumentide hulgimüük.
VESTIFEX OÜ	356 5176	www.vestifex.com	Muud mujal liigitamata äritegevust abistavad tegevused (koolitused, personaliarendus, projektitaotluste ettevalmistamine ja juhtimine).

Lääne-Virumaa

TAPA MILL OÜ	325 5900	www.tapamill.ee	Saematerjali kuivatamine, hõõveldamine, immutamine, sõrnjätkamine ja värvimine. Hõõvliastaust pallimine.
--------------	----------	-----------------	--

Pärnumaa

RATMONT OÜ	520 8974		Elamute ja mitteeluhoonete ehitus. Projektijuhtimine. Raamatupidamisteenus.
------------	----------	--	---

Tartumaa

AAKRI RAAMATUPIDAMINE OÜ	5303 7453	www.priatoetused.ee	Raamatupidamisteenus, äriplaanide koostamine, toetustootlused (PRIA ja EAS). Nõustamine.
ATC AS	742 3173	www.agritradingcompany.com	Põllumajandustoorme ja loomasööda ost-müük.
HOOL LAHENDUSED OÜ	502 3293	www.hool.ee	Kassaseadmete müük ja arendus.
MAHE SEEME OÜ	5662 4370		Põllumajandussaaduste kasvatamine, varustamine ja turustamine.
NATURAL HOUSE OÜ	5740 5376	www.naturalhouse.ee	Passiiv- ja energiasäästlike majade tootmine ja projekteerimine.
PRIMUS EESTI OÜ	738 5850		Matkapliitide ja laternate tootmine.
SANGLA TURVAS AS	730 3688	www.sanglaturvas.ee	Puhastatud naftatoodete tootmine. Turba tootmine. Hakkepuidu puitvilla jms tootmine. Auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine. Veekogumine, -töötlus ja -varustus; kanalisatsioon; elektrienergia tootmine.
VILLAARE OÜ	529 5301	www.villaare.ee	Üldehitustööd ja kinnisvaraarendus.

Viljandimaa

LEIGOLA OÜ	525 6048	www.leigola.ee	Puidust treppide, mööblidetailide, uste, liimpuidu ja hõõvelmaterjali valmistamine.
------------	----------	----------------	---

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuga
kutsub kuulama saadet

MAJANDUSRUUM

kolmapäeviti kell 11.00–12.00,
kordusena kolmapäeva õhtul kell 20.00–21.00

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum” toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

Koostööpakkumised

- Türgi kodutekstiile (voodi- ja laudlinad jms) kujundav ja tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid ja pakub end edasimüüjaks.
Kood 2011-10-28-006
- Saksa toidu- ja joogifirma otsib uudse Coca Cola baasil valmistatud karastusjoogi (erinevad maitset) edasimüüjaid.
Kood 2011-10-20-039
- Saksa interaktiivseid informatsioonisüsteeme, kioskite sise- ja välireklaami ja selle tarkvara ning elektroonilisi reklaamtahvleid arendav ja tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid ja on huvitatud ka ühisettevõtlusest.
Kood 2011-11-01-002
- Poola ettevõtte, mis valmistab DNA katsete tulemusel uuenduslikke vananemistvastaseid nahahooldustooteid otsib koostööhuvilisi, edasimüüjaid ja investoreid.
Kood 2011-10-28-046
- Hispaania logistikafirma pakub laonduse- ja transpordi teenusi, eriti mööblitootjatele.
Kood 2011-10-28-031
- Poola multifunktsionaalseid elamutes, hotellides, autopesulates, pesumajades jms kasutatavaid soojusvaheteid tootev ettevõtte otsib edasimüüjat.
Kood 2011-10-27-020
- Hispaania kirjastus otsib edasimüüjaid ning pakub frantsiisimise ja ühisettevõtluse võimalust.
Kood 2011-10-27-012
- Taani kalatööstusettevõtte otsib krevettidelt käsitsi kesta eemaldamiseks alltöövõtjaid.
Kood 2011-10-27-011
- Hispaania ehitusmaterjalidega tegelevate ettevõtete ühing otsib edasimüüjaid ning pakub vastastikuse koostöö võimalust eriti laonduse valdkonnas.
Kood 2011-10-27-009
- Itaalia eritellimusel kujundatavate ja valmistatavate televiisorite (peegel-, raamitud televiisor jms) ja nende mööblisse paigaldamise seadmeid valmistav ettevõtte otsib edasimüüjaid ja pakub vastastikuse tootmise võimalust.
Kood 2011-10-27-003
- Prantsuse vanuritele ja lastele mõeldud toodete kujundamise, turunduse jms tegelev konsultatsioonibüroo pakub end alltöövõtjaks ning otsib alltöövõtjat.
Kood 2011-10-26-028
- Itaalia tööstusmasinate ja nende sisseseadete paigaldamisega tegelev ettevõtte pakub end alltöövõtjaks ja otsib alltöövõtjat ning on huvitatud ka ühisettevõtlusest.
Kood 2011-10-25-034
- Prantsuse ettevõtte, mis on välja töötanud uudse šokolaadi käsitlemise masina otsib edasimüüjaid, pakub end alltöövõtjaks ning on huvitatud vastastikuse tootmise võimalusest.
Kood 2011-10-26-027
- Poola riigihangete monitooringuga tegelev ettevõtte pakub oma teenuseid Poola riigihangetel osalemiseks.
Kood 2011-10-26-016
- Suurbritannia psühhomeetrilise testimisega tegelev ettevõtte pakub koostööd ning on huvitatud ka ühisettevõtlusest.
Kood 2011-10-26-003
- Itaalia pörandate, uste, mööbli, seinte, jahtide jms katteks kasutatavaid papüüruslehti tootev ettevõtte pakub vastastikuse tootmise võimalust.
Kood 2011-10-25-004
- Suurbritannia eritellimusel kujundatavate suruõhu- ja elektrikäivitajatest koosnevaid tööstusliku tootmise automatiseerimispakendeid (toit ja jook, kemikaalid, metallid, plastmass, kumm, tekstiil, tubakas jms) valmistav ettevõtte otsib edasimüüjaid ning tooteportelli laiendamiseks kontakti ka tootjatega.
Kood 2011-10-24-039
- Taani Hiina ja India turgudele spetsialiseeritud konsultatsiooni-firma otsib impordi ja ekspordiga tegelevaid koostööpartnereid.
Kood 2011-10-25-024
- Suurbritannia finantsettevõtte pakub oma teenuseid Suurbritannia turule sisenemisel.
Kood 2011-10-25-019
- Suurbritannia energiasäästlike sise- ja välisvalgusteid ja nende süsteeme tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid.
Kood 2011-10-24-037
- Tšehhi masinaehituse ja selle elektroonilisi osi valmistav ettevõtte otsib koostööpartnereid vastastikuseks tootmiseks.
Kood 2011-10-18-012

Koostööpakkumiste põhjalikumad kirjeldused nüüd nähtavad Koja kodulehel <http://www.koda.ee/koostoopakkumised>.

Täpsem info:

TRIIN UDRIS

Tel: 604 0090

E-post: triin.udris@koda.ee

Riigihanketeated

Tekstiil, rõivad, jalanõud ja kaitseriided

- Saksa kinnaste hange. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 30.11.2011, tähtaeg hankel osalemiseks 05.12.2011.
Kood 4426

Mööbel, sisustus ja tarvikud

- Eesti riigiasutusele büroomööbli hange. Tähtaeg 19.12.2011.
Kood 4427
- Saksa suurkõõgisistustuse hange. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 05.12.2011, tähtaeg hankel osalemiseks 12.12.2011.
Kood 4428
- Taani madratsite hange. Tähtaeg 13.12.2011.
Kood 4429
- Taani lasteaiamööbli hange. Tähtaeg 05.12.2011.
Kood 4430

Toiduained

- Soome piimatoodete hange. Tähtaeg 19.12.2011.
Kood 4431
- Soome kala hange. Tähtaeg 05.01.2012.
Kood 4432

Erinevad tarvikud ja vahendid

- Saksa jaotuskaablite, kaablikarbikute, pistikute ja pistikupesade, ahjude ja kodumasinatite osade hange. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks on 22.11.2011, tähtaeg hankel osalemiseks on 20.12.2011.
Kood 4433
- Soome liiklusmärkide (sh sisevalgusega märkide) hange. Tähtaeg 14.12.2011.
Kood 4434

Masinad ja seadmed

- Eestis televisiooni- ja audiovisuaalsete seadmete kasutusrendi hange. Tähtaeg 19.12.2011.
Kood 4435
- Eestis printerite rentimise hange. Tähtaeg 13.12.2011.
Kood 4436
- Saksa tuletõrjele redelautode hange. Tähtaeg 09.01.2012.
Kood 4437
- Taani mereväele mobiilsete kraanade hange. Hankedokumentide esitamine inglise keeles. Tähtaeg 13.12.2011.
Kood 4438

- Soome teehooldussõidukite hange. Tähtaeg 20.12.2011.
Kood 4439
- Soome kiirabiautode hange. Tähtaeg 08.12.2011.
Kood 4440

Ehitus, ehitusmaterjalid

- Eesti haiglale tuletõkke uste ja nende paigalduse hange. Tähtaeg 22.11.2011.
Kood 4441
- Lõuna-Eestis asenduskodude ja peremajade ehituse peatöövõtu hange. Tähtaeg 30.11.2011.
Kood 4442

Muu

- Saksa kantseleitarvete hange. Tähtaeg 16.12.2011.
Kood 4443
- Saksa prügikonteinerite hange. Tähtaeg 27.12.2011.
Kood 4444

NATO ja ÜRO hanked

- NATO hange: automaatse satelliidi identifitseerimise süsteemi hange. Tähtaeg 14.12.2011.
Kood 4900

- OECD hange: OECD personali kompetentsi tõstmisele suunatud koostöö- ja nõustamise teenuste ning e-kursuste mooduli väljatöötamise hange. Tähtaeg 09.12.2011.
Kood 4901
- NATO hanke eelteade: kallaslaev sidesüsteemide hange Poolas. Eeldatav hanke avaldamise tähtaeg jaanuaris 2012. Hankel osaleda soovijatel palutakse endast märku anda hiljemalt 20.12.2011.
Kood 4902

Täpsem info:
ANNIKA METSALA
Tel: 604 0091
E-post: annika.metsala@koda.ee

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ■ Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 ■ Faks: 604 0061 ■ E-post: koda@koda.ee ■ www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 ■ konsultatsioon ■ päritolusertifikaadid ■ ATA-Carnet ■ tollikonsultatsioonid
Tel: 604 0080 ■ äridelegatsioonid ■ messid ■ kontaktpäevad
Tel: 604 0082 ■ koostööpakkumised

Politiikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 ■ konsultatsioon ■ majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 ■ liikmeks astumine ■ Tel: 604 0086 ■ liikmesuhted
Tel: 604 0088 ■ avalikud suhted

Teataja toimetis ■ toimetaja Kaidi Talsen ■ Tel: 604 0085 ■ E-post: kaidi@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu ■ Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Rüütli 39, 80011 Pärnu ■ Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare ■ Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi ■ Tel: 337 4950

Eksportööride koolitused 2011–2012

Ärihooajal 2011-2012 jätkab Kaubanduskoda juba heaks tavaks kujunenud ekspordivaldkonna koolituste korraldamist. Ekspordivaldkonna koolitused on suunatud väikeste ja keskmise suurusega tegutsevatele eksportööridele. Osalejatele jagab teadmisi suurte kogemustega lektor Jakob Saks. Kaasatud on ka praktikud ettevõtetest.

JAKOB SAKS

on pikaajalise rahvusvahelise kogemusega ekspordijuht. Lisaks on ta aastaid tegeleenud ettevõtete konsulteerimise ja koolitamisega, viinud läbi arvukaid ekspordi- ja messikoolitusi, töötubasid ning õppereise. Ta on edukalt aidanud uutele turgudele nii Eesti, Taani kui ka Hispaania ettevõtteid. Jakob Saks on koolitus- ja konsultatsioonifirma Vihje OÜ tegevjuht ja omanik.

Lisainfo ja registreerumine:

Lidia Friedenthal
Tel 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

Haili Kapsi
Tel 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

Marju Naar
Tel 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee

Registreerumine Kaubanduskoja kodulehe www.koda.ee kaudu.

Osalustasu 19,17 eurot üks päev (sisaldab käibemaksu). Osalustasu sisaldab toitlustamist ja seminarimaterjale.

Koolitused toimuvad koostöös EASiga ning koolituste korraldamist rahastab Euroopa Sotsiaalfond.

VÄLISMESSIKOOLITUS

Eesmärk on luua eeldused ettevõtete ekspordimahtude ja konkurentsivõime suurendamiseks välisurgudel läbi teadliku tegevuse messidel.

Koolituse viib läbi Jakob Saks

Jõhvi • Kaubanduskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 15. detsember 2011 (vene keeles)

Valga • Valga Maavalitsuse väikeses saalis (Kesk 12) • 26. jaanuar 2012

Haapsalu • Haapsalu Kultuurikeskuses (Posti 3) • 16. veebruar 2012

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17) • 16. märts 2012

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17) • 17. märts 2012 (vene keeles)

MÜÜGIVÕRGU LOOMISE JA ARENDAMISE KOOLITUS

Eesmärk on jagada ettevõtjatele praktilisi teadmisi, kuidas arendada ja hallata müügikanaleid sihturgudel: moodustada vajalikku kontaktvõrgustikku, arendada müügivõrku ning kuidas seda saavutada ka piiratud eelarvega.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Jõhvi • Kaubanduskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 13. detsember 2011 (vene keeles)

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskuses (Kreutzwaldi 34) • 24. jaanuar 2012

Kuressaare • Kaubanduskoja Kuressaare esinduses (Tallinn 16) • 14. veebruar 2012

TURU-UURINGUTE KOOLITUS

Eesmärk anda lihtsaid, praktilisi ja reaalses elus kasutatavaid teadmisi info hankimise kohta. Aidata mõista ettevõtte infovajadusi ning anda teadmised ja oskused, kuidas piiratud eelarve puhul need vajadused rahuldada ning turu-uuringute läbiviimisega ise hakkama saada.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

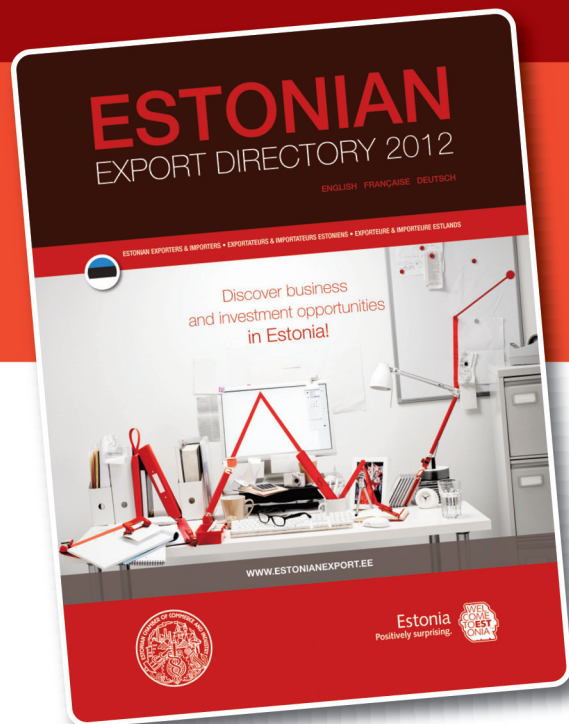
Jõhvi • Kaubanduskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 14. detsember 2011 (vene keeles)

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskuses (Kreutzwaldi 34) • 25. jaanuar 2012

Kuressaare • Kaubanduskoja Kuressaare esinduses (Tallinn 16) • 15. veebruar 2012

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY 2012

- Mahukas töövahend ettevõtja jaoks nii siin- kui sealpool piiri
- Aitab leida uusi koostöövõimalusi ja partnereid
- Tutvustab Eestit ja Eesti majandust mujal maailmas
- Näpunäited Eestis äri alustamiseks
- Enam kui 1000 Eesti ettevõtja tutvustused
- Raamat ja aina laienev veebileht WWW.ESTONIANEXPORT.EE
- Inglise, saksa ja prantsuse keeles

KÄIMAS ON 2012. AASTA VÄLJAANDE KOOSTAMINE

AVALDA SELLES OMA ANDMED NING LEIA UUED KOOSTÖÖVÕIMALUSED JA PARTNERID

2012. aasta jaanuaris ilmub „Estonian Export Directory” juba seitsmeteistkümnendat korda. Sellest praktilisest ärikataloogist on saanud Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja kohalike import-eksportööride tähtsaim ning esinduslikem väljaanne. EED tugevaimaks küljeks on laialdased levikanalid, milleks on suur hulk kaubanduskodasid, impordi-eksporti

agentuure, Eesti välissaatkondi ja EAS-i välisesindusi ning muid asjakohaseid organisatsioone pea 80 riigis. Osalema on oodatud kõik Eesti ettevõtted, kes on huvitatud oma kaupade või teenuste pakkumisest või omavad potentsiaali laienemiseks ekspordi-impordi turgudele. Väljaande koostamine toimub 2011. aasta septembrist detsembrini.

Info reklaami ja andmete avaldamise kohta
Kaubanduskoja koostööpartnerilt:
Ekspress Hotline AS • Tel: 626 6910
Info väljaande kohta:
Piret Salmistu, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Tel: 604 0060, piret@koda.ee

2011. aasta väljaanne
Kaubanduskojas tasuta saadaval.
Küsi telefonil 604 0060
või e-postiaadressil koda@koda.ee